

PREZYDENT
MIASTA STOŁECZNEGO
WARSZAWY

**ZAŁOŻENIA
DO PROJEKTU
BUDŻETU MIASTA
STOŁECZNEGO
WARSZAWY
NA ROK**

2015

BEMOWO
BIAŁOLEKA
BIEŁAŃ
MOKOTÓW
OCHOTA
PRAGA POŁUDNIE
PRAGA PÓŁNOC
REMBERTÓW
ŚRÓDMIEŚCIE
TARGÓWEK
URSUŚ
URSYNÓW
WAWER
WESOŁA
WILANÓW
WŁOCHY
WOLA
ŻOLIBÓRZ

ZAŁOŻENIA
DO PROJEKTU BUDŻETU MIASTA STOŁECZNEGO
WARSZAWY NA ROK 2015

1. WSTĘP	7
2. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY NA TLE UWARUNKOWAŃ FINANSOWYCH I FORMALNO - PRAWNYCH	7
3. ZAŁOŻENIA OGÓLNE	10
4. AKTUALNY STAN FINANSÓW M. ST. WARSZAWY	11
5. PERSPEKTYWA FINANSOWA DLA M. ST. WARSZAWY NA ROK 2015 I LATA NASTĘPNE	16
6. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA DOCHODÓW MIASTA	22
6.1. Dochody bieżące	23
6.2. Dochody majątkowe	30
6.2.1. Środki na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach programów UE	30
6.2.2. Inne dochody majątkowe	31
7. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA WYDATKÓW MIASTA	32
7.1. Założenia dotyczące wydatków bieżących	33
7.1.1. Główne zadania w zakresie bieżącej działalności Miasta	34
7.1.1.1. w zakresie drogownictwa i komunikacji	34
7.1.1.2. w zakresie gospodarki mieszkaniowej	35
7.1.1.3. w zakresie oświaty i edukacji	36
7.1.1.4. w zakresie bezpieczeństwa	41
7.1.1.5. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	42
7.1.1.6. w zakresie kultury fizycznej i sportu	46
7.1.1.7. w zakresie opieki społecznej	47
7.1.1.8. w zakresie ochrony zdrowia	53
7.1.1.9. w zakresie obsługi długu i wpłaty do budżetu państwa	54
7.1.2. Założenia dotyczące wydatków dzielnic	54
7.2. Założenia dotyczące wydatków majątkowych	55
7.2.1. w zakresie transportu i komunikacji	55
7.2.2. w zakresie ładu przestrzennego i gospodarki nieruchomościami	57
7.2.3. w zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska	57
7.2.4. w zakresie edukacji	58
7.2.5. w zakresie ochrony zdrowia i pomocy społecznej	58
7.2.6. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego	58
7.2.7. w zakresie rekreacji i sportu	59
8. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE WYNIKU BUDŻETOWEGO I POZIOMU ZADŁUŻENIA MIASTA	59

1. WSTĘP

Założenia do projektu budżetu m. st. Warszawy na rok 2015 zostały opracowane w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i akty wewnętrzne, w tym w szczególności:

- ustawę z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 i poz. 938),
- ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 15 marca 2002 roku o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 41, poz. 361 z późn. zm.),
- ustawę o zmianie niektórych innych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej z dnia 7 grudnia 2012 r. (Dz.U. poz. 1456 oraz z 2013 r. poz.1199),
- statut m.st. Warszawy przyjęty uchwałą Rady m.st. Warszawy nr XXII/743/2008 z dnia 10 stycznia 2008 r. z uwzględnieniem zapisów statutu m.st. Warszawy przyjętego uchwałą Rady m.st. Warszawy Nr LXXXIII/2107/2014 w dniu 5 czerwca 2014 r. wchodzącego w życie z dniem 1 sierpnia 2014 r.,
- uchwałę Rady m.st. Warszawy nr XLVII/1422/2008 z 18 grudnia 2008 r. w sprawie przekazania dzielnicom m.st. Warszawy do wykonywania niektórych zadań i kompetencji m.st. Warszawy z późn. zm. ,
- uchwałę Rady m.st. Warszawy z dnia 12 grudnia 2013 r., Nr LXXIII/1886/2013 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy na lata 2014

2. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY NA TLE UWARUNKOWAŃ FINANSOWYCH I FORMALNO - PRAWNYCH

Ogólne ramy działania Miasta w perspektywie średniookresowej i długofalowej oraz finansowe i rzeczowe instrumenty ich osiągnięcia zostały przedstawione w Wieloletniej Prognozie Finansowej m.st. Warszawy. Dla zapewnienia realizacji priorytetowych zadań Miasta w horyzoncie najbliższych lat wraz z maksymalnym wykorzystaniem potencjału wsparcia finansowego w ramach kolejnej perspektywy unijnej, w dniu 26 czerwca 2014 r.

Rada m.st. Warszawy dokonała istotnej weryfikacji powyższego dokumentu polegającej na rozszerzeniu zakresu programu inwestycyjnego Miasta popartym zwiększeniem prognozowanych wydatków majątkowych o blisko 7,3 mld zł w latach 2014-2022. Budżet na 2015 rok będzie tworzony w powiązaniu z Wieloletnią Prognozą Finansową m.st. Warszawy na okres 2015-2042 będącą kontynuacją edycji 2014-2042 i wykonywany przy założeniu konsekwentnej realizacji strategicznych celów i wyzwań polityki budżetowej w horyzoncie wieloletnim. Należą do nich w szczególności stopniowa redukcja deficytu budżetowego i ograniczenie przyrostu zadłużenia przy realizacji zasady utrzymywania jego poziomu poniżej 55% dochodów ogółem.

Strategia finansowa UE na lata 2014-2020 otwiera przed Miastem nowe szanse i wyzwania w zakresie wsparcia środkami zewnętrznymi działań rozwojowych. W celu jak najlepszego przygotowania Warszawy do efektywnej absorpcji środków w kolejnym okresie programowania UE, weryfikacja Wieloletniej Prognozy Finansowej Warszawy na lata 2014-2042 polegała w szczególności na ujęciu projektów – inwestycyjnych i tzw. miękkich - możliwych do sfinansowania przy udziale środków z budżetu UE w ramach przyjętych kierunków interwencji funduszy strukturalnych UE na te lata, jak też na rozszerzeniu zakresu zadań inwestycyjnych stanowiących priorytety Miasta na najbliższe lata. Modyfikacja Wieloletniej Prognozy Finansowej jest końcowym etapem procesu formułowania planów rozwojowych Miasta z wykorzystaniem środków pomocowych UE.

Zaktualizowany wieloletni program inwestycyjny Miasta stanowi wypadkową potrzeb rozwojowych Warszawy i możliwości budżetowych Miasta wspartych spodziewaną pomocą w formie dotacji z UE z przeznaczeniem na cele rozwojowe przy ograniczeniach wynikających z działania dwóch systemowych reguł fiskalnych określonych w art. 242 i 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. utrzymania dodatniej różnicy między dochodami a wydatkami bieżącymi oraz nieprzekraczania zindywidualizowanego limitu obsługi zadłużenia). Zakłada się, że inwestycją traktowaną pierwszoplanowo w ramach podejmowanych przez Miasto starań o kolejną pulę środków z funduszy strukturalnych UE będzie dalsza rozbudowa II linii metra w formule 5+6, tj. poprzez rozszerzenie odcinka centralnego II linii metra o kolejne 11 stacji w kierunku odpowiednio zachodnich i wschodnich granic Miasta.

W związku z zamknięciem perspektywy finansowej UE na lata 2007-2013 przewidywane jest zakończenie i całkowite rozliczenie do końca 2015 r. przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych przez Miasto przy udziale środków z UE ujętych w ramach Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2014-2042. W szczególności dotyczy to największej inwestycji samorządowej realizowanej do 2014 r. w Warszawie i w Polsce, tj. budowy centralnego odcinka II linii metra wraz z zakupem taboru, dofinansowanej ze środków UE z Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, która – zgodnie z harmonogramem prac – zakończy się do końca września br.

Wyzwaniem dla Miasta będzie podtrzymanie w 2015 r. i w latach następnych tendencji ograniczania przyrostu deficytu oraz silnej kontroli poziomu zadłużenia w celu spełnienia reguł fiskalnych przy zachowaniu prorozwojowego charakteru budżetu.

Na 2015 r. planuje się zredukowanie o ponad 1 mld zł deficytu budżetowego w stosunku do kwoty zakładanej na 2014 r. przy stabilizacji poziomu zadłużenia.

Przewiduje się, że zadłużenie Miasta na koniec 2015 r. w ujęciu nominalnym pozostanie na poziomie zbliżonym do przewidywanego stanu długu na koniec 2014 r. W 2015 r. kontynuowane będą działania optymalizujące gospodarowanie ograniczonymi środkami finansowymi.

Pomimo pozytywnych tendencji dotyczących wzrostu gospodarczego utrzymywać się będą liczne ryzyka zewnętrzne związane głównie z tempem i trwałością ożywienia gospodarczego w krajach strefy euro, z niestabilną sytuacją na światowych rynkach finansowych, wpływające na sytuację ekonomiczną Polski, w tym Warszawy i stanowiące źródło niepewności, co do ich możliwego wpływu na budżet m.st. Warszawy na 2015 r. oraz na budżety lat następnych. W celu zminimalizowania ryzyk zewnętrznych i stworzenia warunków dla realizacji wieloletniego programu inwestycyjnego Miasta z wykorzystaniem środków z UE kontynuowane będą działania stabilizujące i wzmacniające finanse m.st. Warszawy polegające m.in. na:

- optymalizacji dochodów z opłat i taryf, w tym w ramach przyjętych przez Radę m.st. Warszawy programów w horyzoncie najbliższych lat,
- utrzymaniu dochodów z podatków lokalnych w ramach stawek ustawowych, z wyjątkiem podatku od środków transportowych,
- wzmocnieniu dyscypliny budżetowej w zakresie wydatków bieżących,
- niedopuszczaniu do zobowiązań dłużnych rodzących ryzyko przekroczenia w latach następnych dopuszczalnego poziomu indywidualnego wskaźnika obsługi długu wynikającego z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, i utrzymaniu wskaźników zadłużenia odpowiednio do ryzyk związanych z sytuacją na rynkach finansowych,
- weryfikacji skali dofinansowania zadań niebędących zadaniami własnymi samorządu,
- tworzeniu zachęt dla mieszkańców dla rozliczania podatków w Warszawie,
- tworzeniu sprzyjających warunków dla rozwoju partycypacji obywatelskiej poprzez wykorzystanie formy budżetu partycypacyjnego,
- intensyfikacji dochodów ze sprzedaży majątku w kontekście ograniczeń formalno-prawnych budżetu wynikających z art. 242 i 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- maksymalizacji absorpcji środków z UE i z innych źródeł pomocowych w ramach nowego programowania z UE na lata 2014-2020,

- poszukiwaniu realnych, alternatywnych mechanizmów finansowania zadań publicznych z ograniczonym udziałem środków budżetowych.

3. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Podstawą konstrukcji projektu budżetu m. st. Warszawy na 2015 rok będą:

- aktualne przepisy prawne, w tym w szczególności ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. po nowelizacji wprowadzonej w drodze ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 885 i 938), która weszła w życie 28 grudnia 2013 r. i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych,
- Wieloletnia Prognoza Finansowa m.st. Warszawy i projekt jej edycji na lata 2015-2042,
- bieżący monitoring i analiza sytuacji finansowej Miasta na podstawie danych o realizacji budżetu,
- przewidywane przez Ministerstwo Finansów kierunki rozwoju sytuacji gospodarczej w kraju oraz prognozowane parametry makroekonomiczne przedstawione w dokumentach rządowych, w tym w zaktualizowanym Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2014-2017 i w stanowiącym jego część Programie Konwergencji – Aktualizacja 2014 r., w Założeniach do projektu budżetu państwa na 2015 r., w innych rządowych dokumentach programowo- strategicznych, w tym Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności, przyjętej w lutym 2013 r., Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020, Działaniach zwiększających stopień przestrzegania przepisów podatkowych i poprawiających efektywność administracji podatkowej w latach 2014-2017 (dokument ogłoszony w kwietniu 2014 r.),
- analiza przewidywanych zmian w przepisach pod kątem ich wpływu na sytuację finansową Miasta w 2015 r. i w kolejnych latach, w szczególności:
 - monitoring aktualnie prowadzonych prac w parlamencie i w Ministerstwie Finansów nad zmianą mechanizmu wyliczania „janosikowego” po wydaniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 31 stycznia 2013 r. w związku ze skargą m.st. Warszawy i Krakowa w sprawie wpłat do budżetu państwa na zwiększenie subwencji równoważącej i wydanym w związku z ww. wyrokiem Postanowieniem Sygnalizacyjnym Trybunału Konstytucyjnego z 26 lutego 2013 r., jak też w związku z wydanym 4 marca 2014 r. wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego w sprawie wpłaty do budżetu państwa na zwiększenie subwencji regionalnej w odniesieniu do województw samorządowych w związku ze skargą Mazowska,

- monitoring projektowanych zmian w przepisach, nad którymi trwają aktualnie prace, głównie w ramach nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym i o zmianie niektórych innych ustaw (projekt ustawy znajduje się w Komitecie Stałym Rady Ministrów),
- analiza uwarunkowań zewnętrznych działania Miasta w kontekście utrzymywania się ryzyk zewnętrznych związanych w szczególności z niestabilną sytuacją na światowym rynku finansowym, z konfliktem rosyjsko-ukraińskim z możliwością ich oddziaływania na sytuację gospodarczą w kraju, a co za tym idzie na sytuację finansową Miasta w 2015 r. i w latach następnych,
- zakończenie i końcowe rozliczenie do końca 2015 r. projektów inwestycyjnych i tzw. „miękkich” realizowanych przez Miasto przy dofinansowaniu z budżetu UE w ramach zamkniętej perspektywy 2007-2013, jak też planowana absorpcja środków z Unii Europejskiej w ramach nowej strategii finansowej UE na lata 2014-2020 i z innych źródeł pomocowych.

Zakłada się, że podstawą projektu budżetu na 2015 r. będą parametry makroekonomiczne przyjęte przez Ministerstwo Finansów w zaktualizowanym Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2014-2017 i w stanowiących część tego Planu Programie Konwergencji. Aktualizacja 2014 - w zakresie dotyczącym 2015 r. i w Założeniach do budżetu państwa na 2015 r., w tym w szczególności:

- dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych (średnioroczna)	102,3%,
- dynamika realna Produktu Krajowego Brutto	103,8%,
- dynamika nominalna przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej	104,7%,
- dynamika nominalna przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	105,1%,
- dynamika zatrudnienia w gospodarce narodowej	100,7%.

Projekt budżetu m. st. Warszawy na rok 2015 będzie sporządzony w cenach bieżących.

4. AKTUALNY STAN FINANSÓW M. ST. WARSZAWY

Wraz z poprawą większości kategorii makroekonomicznych od IV kw. 2013 r. m.st. Warszawa znajduje się na drodze stopniowej odbudowy swojego potencjału dochodowego. Przejawia się to w umiarkowanym przyspieszeniu dynamiki dochodów własnych w stosunku do okresu spowolnienia gospodarczego. Powyższe ma odniesienie w szczególności do dochodów z podatków – z PIT, CIT, PCC – w największym stopniu zdeterminowanych stanem koniunktury. Jednak w porównaniu do stanu przed spowolnieniem dochody te na koniec 2013 r. pozostawały jeszcze w większości istotnie

poniżej poziomu notowanego w 2008 r., przy czym dochody z PIT dopiero w 2012 r. osiągnęły poziom z 2008 r., natomiast dochody z CIT - z uwagi na wysoką wrażliwość na wahania cykliczne - jak też wpływy z PCC - były nadal znacząco niższe względem 2008 r. odpowiednio o 42% i blisko o 36%. Utrzymuje się też osłabienie koniunktury na rynku obrotu nieruchomości, gdzie nadal występuje bariera popytu, co skutkuje obniżonym poziomem dochodów Miasta z tego źródła w stosunku do uzyskiwanych w okresie przed spowolnieniem, tj. przed 2008 r. Zauważyć trzeba, że w ramach podsektora samorządowego finansów publicznych najgłębszy spadek dynamiki dochodów podatkowych w stosunku do stanu przed spowolnieniem dotyczył miast na prawach powiatu, w tym Warszawy, tj. jednostek o wysokim potencjale dochodowym. Równocześnie Warszawa na mocy obowiązujących przepisów odprowadzi znaczną część swojego budżetu do budżetu państwa w formie subwencji równoważącej („janosikowe”). – łącznie w latach 2004-2014 kwota ta wyniesie 8,2 mld zł.

W 2013 r. w celu zminimalizowania ryzyka obniżenia się dochodów w stosunku do planowanych, a tym samym mając na względzie konieczność wypracowania nadwyżki operacyjnej, zastosowano w budżecie mechanizm stabilizujący finanse Miasta polegający na obniżeniu limitów wydatków dla poszczególnych dysponentów i przesunięciu tych środków do rezerwy celowej. W efekcie działania te umożliwiły zbilansowanie spodziewanego ubytku dochodów na skutek istotnego spadku podstawowych kategorii makroekonomicznych (faktycznie Produkt Krajowy Brutto wzrósł w 2013 r. w ujęciu realnym w stosunku do roku poprzedniego o 1,6% przy założonym wzroście w ustawie budżetowej państwa o 2,2%, inflacja średnioroczna wyniosła faktyczne 0,9% wobec wskaźnika zakładanego 2,7%). Te działania stabilizujące wsparte działaniami oszczędnościowymi i ograniczającymi wydatki skutkowały wypracowaniem wyniku operacyjnego Miasta na koniec 2013 r. jako różnicy między dochodami i wydatkami bieżącymi, który stanowiła nadwyżka operacyjna w kwocie 878 mln zł.

Końcowy wynik budżetu ogółem Miasta na koniec 2013 r. był dodatni i osiągnął wartość 74,7 mln zł wobec ujemnych wyników budżetowych odnotowanych w ostatnich latach.

Uszczuplenie dochodów w znacznej skali na skutek skumulowania się negatywnych uwarunkowań zewnętrznych i zmian systemowych przy braku rozwiązań prawnych rekompensujących utracone wpływy i przy równoczesnym zwiększeniu zakresu zadań przekazanych jednostkom samorządowym, w tym Warszawie, do wykonania bez zapewnienia odpowiednich środków na ich realizację implikowało konieczność podejmowania przez Miasto działań dostosowawczych. Działania te są kontynuowane w kolejnych budżetach Miasta. Utrzymanie dyscypliny budżetowej i działania racjonalizujące wydatki w następstwie spadku dynamiki dochodów własnych Miasta wymagały znaczącego ograniczenia dynamiki wydatków, zwłaszcza w sferze działalności bieżącej. W efekcie dynamika r/r wydatków bieżących uległa zmianie - od poziomu

w granicach między 115% a 107% w latach 2005-2008, tj. przed spowolnieniem, do dynamiki 98% na koniec 2013 r. (w porównaniu do 2012 r.).

Duży wpływ na ograniczenie możliwości finansowych Miasta w ostatnich latach mają regulacje wprowadzone w formie tzw. reguł fiskalnych w art. 242 i 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2009 r., Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Rygory tzw. złotej reguły wydatkowej określonej w art. 242 ustawy – obowiązującej od 2011 r. - nakazują zachowanie zasady zrównoważonego budżetu bieżącego, co oznacza, że planowane i wykonane wydatki bieżące nie mogą przekroczyć wartości dochodów bieżących z zastrzeżeniami dotyczącymi możliwości pokrywania ewentualnego deficytu w części bieżącej budżetu nadwyżką budżetową z lat ubiegłych i tzw. wolnymi środkami będącymi nadwyżką środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu wynikającą z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów, pożyczek z lat ubiegłych w części finansującej deficyt budżetu. Aktualnie istotny wpływ na zachowanie ustawowej relacji pomiędzy wydatkami bieżącymi a dochodami bieżącymi ma nadwyżka środków z rozliczeń za lata ubiegłe.

Wypracowanie na koniec 2013 r. nadwyżki operacyjnej – istotnie wyższej wobec tej z lat 2011-2012 - pozwoliło na przygotowanie Miasta do sprostania w 2014 r. i w dwóch następnych latach 2015-2016 do wymogów nowej, obowiązującej od 1 stycznia 2014 r. reguły wyrażonej w art. 243 ustawy o finansach publicznych, która odnosi się do wyliczania limitu obciążeń budżetowych związanych z obsługą długu. Norma ta bazuje na danych historycznych charakteryzujących sytuację finansową jednostki w okresie trzech ostatnich lat poprzedzających rok, na który wyliczany jest ten wskaźnik, pod kątem zdolności do generowania nadwyżki budżetowej. Działania planistyczno-budżetowe Miasta poczynwszy od 2011 r. nakierowane są na wypełnienie tej normy.

Po wykorzystaniu wyprzedzająco, tj. poczynwszy od 2013 r. środków zwrotnych na kwotę 480 mln zł pochodzących z Europejskiego Banku Inwestycyjnego stan zadłużenia Miasta na koniec 2013 r. wyniósł 5.925 mln zł i w relacji do dochodów stanowił 48,48% bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń z kwoty długu. Po dokonaniu wyłączeń na podstawie art. 170 ustawy o finansach publicznych z 30 czerwca 2005 r. dotyczących zobowiązań dłużnych z tytułu kredytów, pożyczek, wyemitowanych obligacji w związku z realizacją projektów finansowanych przy udziale środków z UE i z innych źródeł pomocowych, jak też wyłączeń na podstawie art. 36 ustawy tzw. „okołobudżetowej” z 7 grudnia 2012 r. dotyczących przejętego zadłużenia zoz-ów relacja ta wyniosła 17,72%.

Planowane na 2014 r. dochody budżetowe Miasta – po uwzględnieniu weryfikacji budżetu na 2014 r. w czerwcu br. - wykazują nominalny wzrost wobec roku poprzedniego na poziomie przekraczającym 8%, przy czym dynamika wzrostu dochodów bieżących wynosi 6%. Planowany wzrost dochodów bieżących jest w szczególności efektem zmian

systemowych polegających m.in. na uwzględnieniu po raz pierwszy w budżecie na 2014 r. w odniesieniu do pełnego roku budżetowego wpływów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (wprowadzonych przepisami ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw), jak też na ujęciu - w ramach zmiany budżetu w czerwcu br. - po raz pierwszy dotacji celowej z Funduszu Reprywatyzacji z przeznaczeniem na wypłatę odszkodowań za nieruchomości przejęte dekretem Bieruta. Zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji w drodze ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. (Dz.U.2013 r., poz. 1643) m.st. Warszawa ma możliwość uzyskania ze środków Funduszu Reprywatyzacji dotacji celowej do 200 mln zł rocznie w latach 2014-2016 z przeznaczeniem na dofinansowanie wypłaty odszkodowań z tytułu Dekretu Bieruta.

Zakłada się też zwiększenie w stosunku do 2013 r. dochodów z PIT - na podstawie prognozy Ministerstwa Finansów - uzasadnione stopniową poprawą podstawowych wskaźników makroekonomicznych. Realizacja planu tych dochodów za pierwsze pięć miesięcy br. przebiega prawidłowo, o czym świadczy wskaźnik wykonania rocznego planu za okres analizowany br. na tle porównywalnych danych za rok poprzedni. Dochody Miasta z tytułu udziału w PIT za okres styczeń - maj 2014 r. są wyższe od wykonanych w tym samym czasie ub.r. o 115 mln zł, tj. o 8,5%.

Istotny wzrost wobec 2013 r. dotyczy dochodów majątkowych, na co decydujący wpływ ma zwiększony blisko dwukrotnie względem 2013 r., tj. do kwoty blisko 1,1 mld zł, poziom planowanych dochodów z budżetu UE i z innych źródeł pomocowych z tytułu dofinansowania projektów realizowanych w ramach programów UE, z tego zasadniczą część tych dochodów - w kwocie przekraczającej nieco 1 mld zł - dotyczy refundacji wydatków poniesionych przez Miasto na budowę metra II linia.

Z dniem 1 stycznia 2014 r. nastąpiło odejście od ilościowego limitowania zadłużenia wynikającego z art. 169 i art. 170 ustawy z dnia 30.06.2005 r. o finansach publicznych na rzecz wyznaczania indywidualnego wskaźnika obsługi długu uwzględniającego potencjał finansowy jednostki i wynikającą z niego indywidualną zdolność jednostki do spłaty zobowiązań dłużnych. Do ograniczeń długu mają zastosowanie wyłączenia, których katalog został określony w ust. 3 i 3a art. 243 ustawy o finansach publicznych. Na podstawie ww. przepisów możliwe jest odliczenie spłaty zobowiązań (kredytów i pożyczek, wykupu papierów wartościowych, poręczeń i gwarancji udzielonych samorządowym osobom prawnym realizującym zadania jednostki samorządu terytorialnego) wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, zaciągniętych w związku z realizacją projektów finansowanych przy udziale środków z UE w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji tych środków. Ograniczenie 90 dni nie ma zastosowania do odsetek i dyskonta od zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy. Zgodnie z nowelizacją ustawy o finansach publicznych w drodze ustawy z 8 listopada

2013 r. z limitów zadłużenia w całym okresie spłaty zobowiązania wyłączono też wykupy papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciąganych na realizację programu, projektu lub zadania, które są finansowane w co najmniej 60% ze środków z bezzwrotnej pomocy z UE w części odpowiadającej wydatkom na wkład krajowy finansowany tymi zobowiązaniami. Przepis ten ma zastosowanie do wydatków wynikających z umowy o dofinansowanie zawartej po dniu 1 stycznia 2013 r. i poniesionych po tym dniu. Ta ostatnia zmiana ma na celu ułatwienie jednostkom samorządowym absorpcji środków z UE. W związku z nowelizacją ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.) w drodze ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. z 2012 r., poz. 1456) do limitu zadłużenia liczonego według nowego algorytmu nie zalicza się też wyemitowanych obligacji na rynkach zagranicznych (bez odsetek) przed dniem wejścia w życie tej ustawy, tj. przed 1 stycznia 2010 r. Na mocy art. 36 ww. ustawy z 7 grudnia 2012 r. przy ustalaniu limitu obsługi długu można też wyłączyć wydatki bieżące ponoszone na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na podstawie ustawy o działalności leczniczej z 15 kwietnia 2011 r.

Nowe zasady dotyczące zadłużenia wymagały ze strony Miasta kilkuletnich działań dostosowawczych, w tym zwiększenia rygorów dotyczących ustalenia i kontroli procesu planowania i realizacji nadwyżek operacyjnych.

W efekcie maksymalny dopuszczalny wskaźnik obsługi zadłużenia dla Warszawy na 2014 r. obliczony wg nowych zasad na podstawie faktycznych danych za lata 2011-2013 przewyższa o 2,75 pkt. proc. poziom planowanego wskaźnika obsługi długu na 2014 r.

Ze względu na priorytet dla przedsięwzięć rozwojowych łączna roczna wartość wydatków majątkowych na 2014 r. wg stanu na koniec czerwca br. wyniosła 3,3 mld zł, w tym wydatki na budowę II linii metra wraz z zakupem taboru stanowią kwotę 1,5 mld zł. Udział wydatków majątkowych w strukturze wydatków stanowi ponad 22,5%. Źródłem sfinansowania wydatków inwestycyjnych będą m.in. środki z budżetu UE i z innych źródeł pomocowych w wysokości ponad 1 mld zł wsparte środkami zwrotnymi na kwotę ponad 0,9 mld zł.

Planuje się, że wynik budżetu w części bieżącej – po korektach budżetu wprowadzonych w czerwcu br. – będzie stanowić nadwyżka operacyjna w kwocie 388 mln zł. Poziom wyniku w sferze bieżącej działalności Miasta będzie miał istotne znaczenie z punktu widzenia wypełnienia przez Miasto w budżecie na 2015 r. normy fiskalnej wynikającej z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, która ograniczy maksymalny dopuszczalny poziom obsługi długu w 2015 r. na podstawie średniej z wyników operacyjnych z lat 2012-2014.

Miasto Stołeczne Warszawa poddane jest ocenie dwóch międzynarodowych agencji ratingowych. Wg Agencji Ratingowej Moody's wiarygodność kredytowa dla zobowiązań walutowych określona jest na poziomie A2 z perspektywą stabilną, co oznacza rating na najwyższym możliwym poziomie jednostki samorządowej, równym ocenie ratingowej kraju. Ocena ratingowa odzwierciedla bezpieczny poziom realizacji budżetu Miasta, solidną płynność finansową, umiarkowaną i obniżającą się wartość wskaźników zadłużenia, silne fundamenty gospodarcze.

Również międzynarodowa agencja ratingowa Fitch Ratings potwierdziła w czerwcu 2014 r. krajowy długoterminowy rating Warszawy na poziomie AAA z perspektywą stabilną, tj. na poziomie najwyższym z możliwych.

Od 2007 r. sprawozdania finansowe m.st. Warszawy poddane są ocenie dokonanej przez niezależnego biegłego rewidenta. Ostatnia ocena wydana w formie opinii biegłego rewidenta dotyczy sprawozdania finansowego za 2013 r.

Oceny te dostępne są na stronie internetowej Miasta www.bip.warszawa.pl/default, zakładka: Budżet i polityka finansowa m.st. Warszawa, Sprawozdania finansowe m.st. Warszawy).

5. PERSPEKTYWA FINANSOWA DLA M. ST. WARSZAWY NA ROK 2015 I LATA NASTĘPNE

Cele strategiczne i wyzwania polityki budżetowej Miasta na 2015 r. i na lata następne zostały uwzględnione i zaprezentowane w Wieloletniej Prognozie Finansowej m.st. Warszawy na lata 2014-2042 po aktualizacji tego dokumentu w dniu 26 czerwca br.

W przedstawionej w dokumentach rządowych (w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2014-2017 i w stanowiącym integralną część tego Planu w Programie Konwergencji - Aktualizacja 2014 r.) ocenie bieżącej sytuacji gospodarczej wskazuje się, że po okresie spowolnienia w gospodarce w latach 2012-2013 charakteryzującego się osłabioną dynamiką realnego PKB, tj. 2% w 2012 r. i spadku tego wskaźnika w 2013 r. do 1,6% na tle pogorszenia koniunktury w krajach UE, począwszy od 2014 r. wraz z powolną poprawą sytuacji w otoczeniu zewnętrznym gospodarka Polski znajduje się w fazie stopniowego ożywienia cyklu koniunkturalnego. W efekcie przewiduje się, że wzrost gospodarczy w Polsce w 2014 r. wyniesie w ujęciu realnym 3,3% czyli dwukrotnie więcej niż w 2013 r. Nakreślony w cytowanych wyżej dokumentach rządowych scenariusz rozwoju procesów makroekonomicznych w Polsce w perspektywie średniookresowej przewiduje, że w 2015 r. realne tempo wzrostu PKB zwiększy się do 3,8%, a w latach 2016-2017 ustabilizuje się na poziomie 4,3%, co oznacza, że pozostanie jeszcze poniżej wieloletniej średniej sprzed światowego kryzysu finansowego, tj. sprzed 2008 r., ze względu na przewidywaną umiarkowaną poprawę koniunktury w strefie euro.

Poprawie sytuacji gospodarczej i osiągnięciu stabilności makroekonomicznej, a w konsekwencji długofalowemu wzrostowi gospodarczemu, sprzyjać będą kontynuowane w 2015 r. i w najbliższych latach działania rządu w kierunku równoważenia finansów publicznych m.in. poprzez wprowadzenie trwałej stabilizującej reguły wydatkowej w podsektorze rządowym (w drodze nowelizacji ustawy o finansach publicznych ustawą z 8 listopada 2013 r.), reguł fiskalnych w podsektorze samorządowym (w art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych), jak też poprzez konsekwentnie prowadzony od 2011 r. proces konsolidacji fiskalnej w sektorze finansów publicznych, który ma doprowadzić w 2015 r. do obniżenia deficytu sektora finansów publicznych poniżej 3% w relacji do PKB, tj. poniżej progu konstytucyjnego, a w perspektywie średniookresowej do osiągnięcia trwałego celu budżetowego, jakim będzie deficyt całego sektora finansów publicznych na poziomie 1% PKB.

Jednocześnie w przywołanych wyżej dokumentach rządowych akcentuje się, że prognozy makroekonomiczne dla Polski są zdeterminowane perspektywami rozwoju sytuacji gospodarczej u głównych partnerów handlowych Polski, tj. w krajach strefy euro, a te pozostają nadal obciążone elementem niepewności. Dodatkowym czynnikiem ryzyka dla prognoz makroekonomicznych w świetle ww. dokumentów jest możliwe zaostrenie sytuacji na Ukrainie, co może prowadzić do osłabienia aktywności gospodarczej w krajach Wspólnoty Niepodległych Państw i w konsekwencji do obniżenia dynamiki wymiany handlowej z tym regionem.

Wraz ze stopniową poprawą koniunktury gospodarczej w horyzoncie prognozy 2014-2017 można spodziewać się powolnego wzrostu dynamiki własnych dochodów budżetowych Miasta, zwłaszcza dochodów podatkowych silnie powiązanych z cyklem koniunkturalnym. Dynamika dochodów podatkowych z udziału w PIT i w CIT w 2015 r. będzie kształtować się pod wpływem systematycznego ograniczania stopy bezrobocia po okresie jej wzrostu w latach 2009-2013 przy przyspieszeniu dynamiki wynagrodzeń z poziomu 3,8% planowanego w 2014 r. do 4,7% w 2015 r. W kolejnych latach skutki spodziewanego ożywienia koniunktury pozwolą na bardziej dynamiczny wzrost wskaźników zatrudnienia i przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, co przełoży się na stopniowo zwiększającą się dynamikę dochodów z podatków dochodowych.

Natomiast czynnikiem pośrednio oddziałującym na wzrost dochodów z PIT będą wprowadzone w 2013 r. zmiany systemowe w tym podatku ze skutkami częściowo w 2013 r. i w 2014 r. zakładające m.in. likwidację lub modyfikację aktualnych ulg podatkowych (ograniczenie ulgi internetowej i modyfikacja ulgi na dzieci), jak też przewidywane utrzymanie w perspektywie najbliższych lat aktualnych parametrów systemu podatkowego, tj. zamrożenie progów podatkowych na nominalnym poziomie z 2009 r., brak waloryzacji ustawowych zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodów

i kwoty zmniejszającej podatek. Działania te będą powodować zwiększenie dochodów z PIT.

Poprawa dynamiki wzrostu gospodarczego pozwala spodziewać się również stopniowego przyspieszenia dochodów z CIT, m.in. w efekcie obniżania się kwot rozliczanych strat, które zostały wykazane w okresie spowolnienia. Pozytywny wpływ na poprawę dynamiki tych wpływów będą też miały zmiany systemowe wprowadzone w poprzednich latach, jak też projektowane zmiany w podatku CIT i PIT w części dotyczącej działalności gospodarczej z okresem obowiązywania od 2015 r., które mają m.in. utrudnić optymalizację podatkową przy użyciu spółek założonych za granicą.

Na poziom dochodów z udziału w podatkach centralnych pozytywny wpływ będą mieć też dodatkowe działania zwiększające stopień przestrzegania przepisów podatkowych i poprawiające efektywność administracji podatkowej w latach 2014-2017.

Pomimo poprawiających się prognoz makroekonomicznych na 2015 r. i na lata następne formułowanych przez ośrodki prognostyczne - krajowe i międzynarodowe - perspektywy na najbliższą przyszłość ciągle obciążone są niepewnością. Podstawowe źródła zagrożeń związane są w dalszym ciągu z utrzymującym się ryzykiem osłabienia koniunktury za granicą, nadal aktualne są ryzyka zmienności na rynkach finansowych, w tym walutowych. Wymienione czynniki ryzyka mogą wpłynąć na dynamikę wzrostu gospodarczego w kraju w 2015 r. i w latach następnych.

W obliczu wyżej wskazanych niepewności co do przyszłych uwarunkowań zewnętrznych uzasadnione jest kontynuowanie działań nakierowanych na zachowanie ostrożnego podejścia do planowania budżetowego na rok 2015 i lata najbliższe z powodu silnej zależności części dochodów podatkowych budżetu m.st. Warszawy od koniunktury gospodarczej.

Priorytetem polityki budżetowej Miasta w 2015 r. i w kolejnych latach będzie zwiększenie potencjału rozwojowego Warszawy poprzez optymalne wykorzystanie środków pomocowych UE w ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020.

Starania Miasta o nową pulę dotacji unijnych w ramach alokacji na lata 2014-2020 będą koncentrować się przede wszystkim na pozyskaniu dofinansowania na rozbudowę centralnego odcinka II linii metra w formule 5+6 tj. o dalszych 11 stacji (odpowiednio w kierunku zachodnich i wschodnich granic Miasta). W ramach katalogu pozostałych projektów kluczowe będą zadania inwestycyjne realizowane wspólnie z innymi samorządami powiązanymi funkcjonalnie z Miastem przy wykorzystaniu nowego narzędzia w ramach programowania UE 2014-2020 jakim będą Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT). Przy pomocy tego instrumentu Miasto i 37 samorządów tworzących Warszawski Obszar Funkcjonalny (WOF) będą realizować wspólne przedsięwzięcia łączące

działania finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekty realizowane w nowej formule ZIT będą przede wszystkim dotyczyć rozwoju zrównoważonego sprawnego transportu w ramach WOF (budowa systemów „Parkuj i Jedź”, budowa dróg rowerowych), przygotowania terenów inwestycyjnych dla WOF, promocji gospodarczej WOF, budowy centrów przedsiębiorczości dla WOF, budowy zintegrowanego systemu opieki nad osobami korzystającymi z usług opiekuńczych, e-dostępu do informacji publicznej. Planuje się, że projekty tzw. „miękkie” realizowane w ramach ZIT osiągną wartość w latach 2014-2022 łącznie ponad 0,1 mld zł. Priorytetem dla Miasta będzie też realizacja zadań takich jak:

- rewitalizacja obszaru Pragi,
- program rozwoju edukacji,
- program rozwoju budownictwa społecznego,
- „Dzielnica Wisła”,
- rozwój sieci żłobków,
- zabezpieczenie przeciwpowodziowe,
- modernizacja zabytkowych obiektów przy ul. Grochowskiej na potrzeby Orkiestry Sinfonia Varsovia,
- modernizacja toru łyżwiarskiego Stegny.

Długofalowym kierunkiem polityki budżetowej pozostanie stopniowe ograniczanie deficytu budżetowego. Realizacja tego programu zostanie rozłożona w czasie, przy czym będzie prowadzona w sposób przyjazny rozwojowi Warszawy, tzn. w tempie umożliwiającym maksymalne wykorzystanie środków pomocowych z budżetu UE na lata 2014-2020.

Wyzwaniem dla polityki budżetowej Miasta będzie wygospodarowanie w budżecie Miasta środków finansowych na wkład własny (współfinansowanie), jak też na prefinansowanie projektów planowanych do realizacji przy wsparciu z funduszy strukturalnych UE w ramach programowania na lata 2014-2020.

Zakłada się finansowanie projektów unijnych przy udziale środków zwrotnych w celu maksymalizacji absorpcji bezzwrotnej pomocy z UE przy respektowaniu ograniczeń wynikających z działania reguł fiskalnych reglamentujących zadłużenie wyrażonych w art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych z planowanym terminem spłaty zobowiązań w okresie objętym Wieloletnią Prognozą Finansową m.st. Warszawy.

Cechą będącej normą ustawową od 2014 r. formuły granic zadłużenia jest jej procykliczność poprzez jej zawyżanie w pierwszej fazie spowolnienia gospodarczego, a zaniżanie w pierwszej fazie wzrostowej. Aktualnie wyznaczanie limitu długu na bazie danych historycznych w ujęciu ex post zawiera mechanizm przenoszenia w przyszłość - przez okres co najmniej trzech lat - wyników z okresu spowolnienia gospodarczego,

przez co ograniczy możliwość sięgania przez Miasto do zwrotnych źródeł zasilania finansowego w najbliższych latach.

Konieczność zastosowania nowego wskaźnika obsługi zadłużenia z dniem 1 stycznia 2014 r. wymogła (począwszy od 2011 r.) uznanie za priorytetowe generowania nadwyżek operacyjnych, co stanowi poważne wyzwanie dla budżetu Warszawy w kontekście relatywnie wysokiego udziału w ramach wydatków bieżących wydatków obligatoryjnych określonych ustawami oraz zawartymi umowami. Pełne finansowanie muszą mieć zapewnione m.in. takie wydatki, jak: wpłata do budżetu państwa na zwiększenie subwencji równoważącej, tj. tzw. janosikowe, koszty zakupu usług komunikacji miejskiej, koszty obsługi długu, środki na potencjalne spłaty udzielonych przez Miasto poręczeń i gwarancji.

Wyzwaniem dla polityki budżetowej Miasta pozostaną w najbliższych latach problemy dotyczące:

- odszkodowań repriwatyzacyjnych za przejęte przez państwo grunty, budynki i inne części składowe nieruchomości z mocy dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz.U. nr 50, poz. 279) w związku z art. 215 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), odszkodowania za przejęte grunty pod drogi publiczne przed 1999 r., jak też grunty wydzielone pod drogi na wniosek właścicieli, z tytułu ograniczenia pozbawienia prawa własności nieruchomości ze względu na cele publiczne na podstawie obowiązujących przepisów, w tym w szczególności art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną i art. 98 ust. 3, art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- odszkodowań w związku z roszczeniami właścicieli nieruchomości na skutek uchwalenia lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w związku z art. 36 ust. 1 pkt. 1, art. 36 ust.1 pkt. 2, art. 36 ust. 3,5 i art. 37 ust. 3 i 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz.U. z 2012 r., poz. 647 z późn. zm.).

Skala roszczeń repriwatyzacyjnych – odszkodowawczych – powoduje, że pełne jednorazowe zabezpieczenie roszczeń z tych tytułów przekracza bieżące i prognozowane możliwości budżetowe Miasta.

Wsparciem dla Miasta są zapisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji podjęte w drodze ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. (Dz.U.2013 r., poz. 1643), zgodnie z którą w latach 2014-2016 ze środków Funduszu Repriwatyzacji może być udzielona m.st. Warszawie dotacja celowa z przeznaczeniem na dofinansowanie

wypłaty odszkodowań z tytułu Dekretu Bieruta, z tym że wysokość udzielonej dotacji w roku budżetowym nie może być wyższa niż 200 mln zł.

Kolejnym wyzwaniem dla Miasta w wymiarze organizacyjnym jak i finansowym pozostaje nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi wynikający z nowelizacji ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r., poz. 391 z późn. zm.). W przypadku Warszawy wprowadzenie w życie założeń docelowego systemu nastąpi w 2014 r. Wyzwaniem budżetowym pozostanie zbilansowanie nowego systemu na poziomie planu i wykonania dochodów oraz wydatków z tego tytułu.

W 2015 r. będą kontynuowane działania oszczędnościowe i racjonalizujące wydatki bieżące. Kontynuowana będzie optymalizacja kosztów działalności bieżącej, w tym poprzez powołanie Warszawskiej Grupy Zakupowej w celu zakupu energii elektrycznej na potrzeby 705 jednostek organizacyjnych Miasta oraz podmiotów, dla których Miasto pełni funkcję właściciela oraz organizatora, tj. szkół, przedszkoli, bibliotek, ośrodków pomocy społecznej i innych jednostek.

W 2015 r. będą też kontynuowane i rozwijane mechanizmy zachęt dla mieszkańców do rozliczania podatków w Warszawie z wykorzystaniem udogodnień dotyczących Karty Warszawiaka i Karty Młodego Warszawiaka zakładających też preferencje dla rodzin, w tym dla rodzin wielodzietnych. Dzięki Karcie Warszawiaka i Karcie Młodego Warszawiaka, osoby mieszkające i rozliczające podatek dochodowy PIT w Warszawie mogą korzystać z oferty ulg, zniżek i preferencji w stołecznym transporcie, kulturze, sporcie i rekreacji, oświacie, zdrowiu. Przewidywany jest dalszy rozwój ww. instrumentów w kierunku poszerzania zakresu ulg i zniżek oraz zwiększania liczby jednostek będących partnerami Karty Warszawiaka i Karty Młodego Warszawiaka.

W 2015 r. planuje się wdrożenie nowych rozwiązań w obszarze aktywności obywatelskiej mieszkańców Warszawy mając na celu włączenie społeczności lokalnych w proces współdecydowania o sprawach Miasta przy wykorzystaniu doświadczeń i wzorców z kraju i ze świata. Zakłada się, że łączna kwota środków przeznaczonych do rozdysponowania przez mieszkańców na wybrane w konkursach cele wyniesie od ok. 0,5% do ok. 1,1% budżetu danej dzielnicy.

W 2015 r. i w latach następnych ważne będzie także aktywne poszukiwanie i wykorzystywanie alternatywnych mechanizmów realizacji zadań publicznych, jak np. partnerstwo publiczno – prywatne czy koncesje z ograniczonym udziałem środków budżetowych.

Kontynuowane będą dotychczasowe inicjatywy sprzyjające efektywności zarządzania i wydatkowania środków publicznych oraz przejrzystości finansów Miasta poprzez wykorzystywanie nowoczesnych narzędzi zarządzania, tj. budżetowania zadaniowego, wzmocnienia kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego. Zakłada się rozwój

budżetowania zadaniowego, w tym w szczególności z wykorzystaniem w szerszym niż dotychczas zakresie mierników oceny efektów działalności stanowiących zobiektywizowane narzędzia pomiaru stopnia realizacji celów zadań w celu lepszego porównania uzyskanych wyników w czasie, jak też dokonania porównań między jednostkami organizacyjnymi Miasta. Ważnym instrumentem w aspekcie kreowania i realizacji polityki rozwoju Miasta pozostanie Wieloletnia Prognoza Finansowa jako podstawa formalno-prawna i ekonomiczno-finansowa do zaciągania zobowiązań długoterminowych.

6. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA DOCHODÓW MIASTA

Ustalenie projektowanych kwot dochodów budżetowych na rok 2015 i lata następne nastąpi w oparciu o:

- prognozy podstawowych wskaźników makroekonomicznych,
- przewidywane wykonanie dochodów budżetowych w roku 2014,
- przewidywane skutki dla dochodów Miasta w 2015 r. i w latach następnych ryzyk w otoczeniu makroekonomicznym,
- wprowadzone i planowane zmiany systemowe w podatkach,
- przepisy podatkowe i prognozowane stawki podatków i opłat lokalnych,
- informacje uzyskane z Ministerstwa Finansów i Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego o przyznanych Miastu kwotach subwencji i dotacji oraz prognozowanych wpływach z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych,
- informacje urzędów skarbowych na temat przewidywanych dochodów z tytułu udziału w podatku od osób prawnych i z innych podatków realizowanych za pośrednictwem tych urzędów,
- dostępne dokumenty rządowe, w tym w szczególności zaktualizowany Wieloletni Plan Finansowy Państwa na lata 2014-2017 (z kwietnia br.) i stanowiący integralną część tego Planu Program Konwergencji – Aktualizacja 2014 (z kwietnia br.), Założenia do projektu budżetu państwa na 2015 r. (przyjęte w czerwcu br.).

Poziom i wydajność głównych źródeł dochodów budżetowych, w tym w szczególności z udziałów w podatkach dochodowych, podatków pobieranych przez urzędy skarbowe, w tym głównie z podatku od czynności cywilno-prawnych, są niezależne od działań Miasta przy silnym zdeterminowaniu stanem koniunktury gospodarczej oraz polityką podatkową państwa.

Podejmowane będą działania by kwota dochodów bieżących na 2015 r. w ujęciu nominalnym była wyższa w granicach 2% - 4% niż planowane na 2014 dochody. Zakłada się, że dochody majątkowe na 2015 r. będą niższe niż środki uwzględnione z tego tytułu w planie na 2014 r. na skutek niższych w stosunku do tegorocznego planu dochodów z UE tytułem refundacji wydatków poniesionych przez Miasto w związku z realizacją projektów

współfinansowanych z budżetu UE, co spowodowane będzie wygaszeniem perspektywy finansowej UE na lata 2007 – 2013. W budżecie Miasta na 2015 r. możliwe do pozyskania będą jedynie środki w ramach końcowych rozliczeń projektów, głównie na budowę centralnego odcinka metra II linia. Natomiast spodziewane dochody unijne z nowo uzgodnionej strategii finansowej UE na lata 2014-2020 mogą zasilić kasę Miasta w późniejszych latach, co jest charakterystyczne dla początkowego etapu wdrażania nowego okresu programowania.

6.1. Dochody bieżące

Dochody Miasta z tytułu udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa należą do grupy dochodów najbardziej wrażliwych na zmiany w koniunkturze gospodarczej, a jednocześnie stanowią według planu na 2014 r. około 34% dochodów Miasta ogółem i ponad 44% dochodów własnych.

Prognozę **dochodów z tytułu udziału w podatku od osób fizycznych** determinują następujące elementy:

- dynamika funduszu wynagrodzeń od podatników rozliczających się wg skali określona poprzez:
 - realny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej
 - nominalny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej
 - wzrost przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej
 - wzrost świadczeń społecznych, w tym emerytur i rent – zgodnie z dotychczasową formułą, tj. inflacja średnioroczna + 20% realnego wzrostu wynagrodzeń w gospodarce narodowej,
- dynamika dochodów z PIT od podatników prowadzących działalność gospodarczą i rozliczających się wg jednolitej stawki 19%, na którą pozytywny wpływ może mieć projektowana zmiana w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych mająca na celu zawężenie zakresu dopuszczalnej optymalizacji podatkowej poprzez wprowadzenie systemu opodatkowania zagranicznych spółek kontrolowanych.

Prognoza dochodów m.st. Warszawy z udziału w PIT na 2015 r. wynika z przyjęcia następujących założeń:

- wzrost ogólnych wpływów z PIT sektora finansów publicznych stanowiących podstawę kalkulacji dochodów z tytułu udziału w PIT dla jednostek samorządu terytorialnego w stosunku do przewidywanego wykonania tych dochodów na koniec bieżącego roku wynikający z przyjętej dynamiki wskaźników makroekonomicznych kształtujących dochody z PIT,
- stopniowa poprawa wyników w zakresie dochodów z podatku PIT od podatników prowadzących działalność gospodarczą i rozliczających się wg jednolitej stawki 19%

poprzez przyspieszenie dynamiki tych dochodów w efekcie stopniowej poprawy koniunktury i wzrostu aktywności gospodarczej podmiotów,

- przewidywany niewielki spadek – zgodnie z tendencją obserwowaną w ostatnich latach - wskaźnika udziału podatku należnego odprowadzonego od podatników zamieszkałych na terenie m.st. Warszawy w podatku należnym dla kraju wynikający z rozliczenia podatku za 2013 r., tj. z 11,68% w budżecie na 2014 r. do około 11,64% w planie na 2015 r. na podstawie struktury wpływów sprzed dwóch lat, co będzie efektem zakładanej nieznacznie niższej dynamiki podatku należnego odprowadzonego w 2013 r. od podatników rozliczających się w Warszawie w stosunku do porównywalnej dynamiki w skali kraju,
- przewidywany nieznaczny wzrost w 2015 r. wskaźnika udziału dla wszystkich gmin w kraju w planowanych ogólnych wpływach z PIT zgodnie z dotychczasową tendencją, tj. z 37,53% w 2014 r. do około 37,68% w 2015 r. w związku ze zmianami liczby pensjonariuszy domów opieki społecznej, w części powiatowej udział Miasta na dotychczasowym poziomie – 10,25%,
- pozytywny wpływ na wysokość dochodów budżetu państwa z PIT będzie miało utrzymanie w następnych latach do 2016 r. na poziomie z 2009 r. podstawowych parametrów systemu podatkowego, tj. progów podatkowych, kwoty zmniejszającej podatek, kwoty zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodów, jak też modyfikacja i ograniczenie niektórych ulg od stycznia 2013 r. (ulgi internetowej, ulgi na dzieci), ograniczenie 50% kosztów uzyskania przychodów z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych (od stycznia 2013 r.), likwidacja systemu zwrotu osobom fizycznym części wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym, co jest związane z wprowadzeniem rozwiązań zawartych w ustawie o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez ludzi młodych.

Dochody z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych należą do najbardziej wrażliwych na wahania koniunktury. Najważniejsze czynniki oddziałujące na poziom dochodów z CIT:

- bieżąca sytuacja finansowa przedsiębiorstw, zwłaszcza poziom rentowności i generowany zysk brutto,
- wyniki przedsiębiorstw pod kątem zyskowności w poprzednich latach w odniesieniu do stosunkowo dużej grupy podatników, którzy wybierają uproszczoną formę opodatkowania,
- procykliczność systemu podatkowego, co przejawia się w tym, że silne spowolnienie odbija się stosunkowo szybko na dochodach z tego podatku, a przyspieszenie działa z pewnym opóźnieniem dodatkowo jako skutek algorytmów wykorzystywanych do kalkulacji należnych udziałów jednostek samorządowych w ogólnych wpływach z tego podatku, które opierają się na danych historycznych sprzed dwóch lat;

powyższe oznacza, że w okresie ożywienia elastyczność wpływów z CIT względem wzrostu gospodarczego kształtuje się znacznie powyżej 1, podczas gdy w okresie spowolnienia może być nawet ujemna,

- elementy systemu podatkowego, w tym w szczególności możliwość opłacania przez przedsiębiorców bieżących zaliczek na podstawie podatku należnego za ostatni rozliczony rok, jak też możliwość odliczania strat przez 5 kolejnych lat po ich poniesieniu, przy czym w jednym roku przedsiębiorcy mogą odliczyć do 50% tych strat.

Powyższe elementy w zasadniczy sposób wpłynęły na głęboki spadek dochodów Miasta z udziału w CIT w latach 2009-2013 względem roku 2008, tj. przed spowolnieniem, przy dodatnich wskaźnikach wzrostu gospodarczego. Poziom dochodów z CIT na koniec 2013 r. był niższy od wykonania tych dochodów na koniec 2008 r. o ponad 40%, tj. o blisko 350 mln zł względem 2008 r. Dynamika zmian dochodów z CIT w ujęciu rocznym w tym okresie była zróżnicowana. Spadek tych dochodów w 2009 r. w stosunku do ich poziomu wyjściowego z 2008 r. wyniósł ponad 14%, natomiast rok 2010 r. charakteryzował się głębszym spadkiem tych dochodów, który wyniósł r/r 23%. Po przejściowej poprawie wyników w 2011 r. lata 2012 i 2013 przyniosły kolejne obniżenie dochodów z CIT w stosunku rocznym – o ok. 8% w 2012 r. i głębszy spadek wystąpił w 2013 r. – o ok. 13%. Spadek zanotowany w 2012 r. był w szczególności przejściowym skutkiem wprowadzonego jako rozwiązanie systemowe począwszy od 2012 r. przesunięcia płatności raty podatku od działalności gospodarczej płaconego w formie CIT i częściowo PIT za grudzień roku podatkowego na styczeń następnego roku, ale też skutkiem dostosowywania się podmiotów do pogarszającej się koniunktury i zmiany sposobu bieżących rozliczeń z formy uproszczonej (na podstawie wyników za dwa lata wstecz w stosunku do roku bieżącego) na płatności zaliczek miesięcznych wg bieżących wyników firm. Natomiast istotne obniżenie dochodów z CIT w ujęciu r/r i w relacji do 2008 r. w roku ubiegłym było po części spowodowane pogorszeniem bieżących wyników firm, zwłaszcza sektora bankowego i instytucji finansowych, ale przede wszystkim był to wynik mechanizmu rozliczenia rocznego podatku za 2012 r., tj. znacznie niższych dochodów tytułem dopłat do podatku jako opóźniony efekt słabej koniunktury w 2012 r. i zwrotów nadpłaconego podatku za 2012 r. w wyniku rozliczania strat za lata ubiegłe. Dochody z udziału w podatku CIT za pierwsze pięć miesięcy br. obejmujące częściowo dochody z tytułu rozliczenia podatku za 2013 r. (dopłaty do podatku należnego za 2013 r.) są nieznacznie – o 1,4% - wyższe od uzyskanych w tym samym czasie ub.r. przy czym brak jest jeszcze pełnych skutków rozliczenia tego podatku za 2013 r., które w znacznym stopniu rzutują na bieżące dochody z CIT.

Prognozowana w dokumentach rządowych stała poprawa dynamiki wzrostu gospodarczego w najbliższych latach powinna przełożyć się na stopniowe przyspieszenie wzrostu wpływów z CIT w 2015 r. i w latach następnych w efekcie stopniowej poprawy

warunków makroekonomicznych funkcjonowania firm, jak też dzięki obniżaniu się corocznie (przez pięć kolejnych lat) kwot rozliczanych strat, które zostały osiągnięte w okresie spowolnienia. Dodatkowo efekt zwiększający dochody z udziału w CIT mają też zmiany systemowe wprowadzone od 2014 r. w tym podatku, w tym opodatkowanie spółek komandytowo-akcyjnych, a od 2015 r. spółek komandytowych oraz wyłączenie prawa do korzystania ze zwolnienia od podatku CIT wypłat dywidend i innych dochodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych podlegających odliczeniu w spółce wypłacającej. Pozytywny wpływ na dochody Miasta z tytułu udziału Miasta w podatkach od działalności gospodarczej płaconych w formie CIT lub PIT będą mieć projektowane zmiany w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych i w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych z zamiarem wprowadzenia ich w życie od 2015 r. (aktualnie trwają prace w parlamencie nad projektami tych ustaw).

Prognozę dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych posiadających siedzibę na obszarze m.st. Warszawy na 2015 r. określa się przy uwzględnieniu wzrostu tych dochodów wobec wykonania w br. na poziomie 5%-7%, tj. przy wykorzystaniu wskaźników makroekonomicznych, w tym na podstawie realnej dynamiki Produktu Krajowego Brutto oraz wskaźnika wzrostu cen i usług konsumpcyjnych i inwestycyjnych. Określając prognozę dochodów z CIT na 2015 r. wzięto też pod uwagę wyróżnione dwa czynniki oddziałujące na wysokość uzyskiwanych wpływów z CIT, które stanowią: prognozowane ogólne dochody z CIT dla kraju i udział m.st. Warszawy w ogólnych wpływach z CIT, który spadł z ok. 1,80% w poprzednich latach do 1,56% na koniec 2013 r.

Prognoza dochodów z tego podatku na 2015 r. uwzględnia ustawowy udział w ogólnych wpływach z tego podatku, który wynosi dla gmin – 6,71% i dla powiatów – 1,40%.

Dochody z podatku od czynności cywilno – prawnych wykazują znaczącą zależność od zmian w koniunkturze.

Wpływy z tego podatku są uzależnione od ilości i wartości transakcji podlegających temu podatkowi, zawieranych w szczególności na rynku obrotu nieruchomościami, w tym mieszkaniowym. Począwszy od 2009 r. utrzymuje się obniżony poziom tych dochodów w stosunku do uzyskiwanych w okresie sprzed spowolnienia, tj. w latach 2007-2008. Na koniec 2013 r. dochody te wykazują spadek o ok. 37% względem roku 2008 jako skutek spowolnienia w gospodarce, spadku wartości zbywanych nieruchomości, zmniejszenia dostępności kredytów hipotecznych, co ma odzwierciedlenie w zmniejszonej aktywności transakcyjnej podmiotów. Czynnikiem istotnie zmniejszającym dynamikę tych dochodów były też zmiany systemowe polegające na wyłączeniu od 2009 r. z opodatkowania PCC umów spółek i ich zmian związanych z łączeniem lub przekształcaniem. Na poziom dochodów z PCC począwszy od końca 2011 r. istotny

negatywny wpływ mają też zwroty dokonane przez urzędy skarbowe na rzecz podatników będących osobami prawnymi w IV kw. 2011 r. i w 2012 r. w związku z nienależnie pobranym podatkiem PCC od umowy pożyczki udzielonej wspólnikom spółki. Przesądził o tym wyrok w tej sprawie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z 16 czerwca 2011 r., w świetle którego podatek cywilno-prawny od umów pożyczki (PCC w wysokości 0,5% od wartości transakcji) zawartych w latach 2007-2008 przez udziałowców spółek kapitałowych podlega zwrotowi. Do końca 2014 roku, zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego nastąpi całkowite rozliczenie pobranego podatku PCC przez US w formie potrąceń z bieżących dochodów z tego podatku.

Począwszy od IV kw. 2013 r. do końca I kw. br. obserwowane było wyraźne zwiększenie miesięcznych wpływów z tego podatku w stosunku do średnich miesięcznych dochodów z poprzedniego okresu jako efekt ożywienia na warszawskim rynku mieszkaniowym, co przejawiało się zwiększeniem aktywności transakcyjnej zainteresowanych podmiotów, głównie osób fizycznych. Wzrost ilości zawieranych transakcji, podlegających opodatkowaniu podatkiem PCC, dotyczył też osób prawnych i był wynikiem poprawy koniunktury w gospodarce, co znalazło odzwierciedlenie w przyspieszeniu tempa wzrostu gospodarczego do ok. 2,7% w IV kw. 2013 r. i do ok. 3,4% wg wstępnych szacunków za I kw. br. oraz poprawy innych wskaźników makroekonomicznych. Trudno jest przesądzić, czy ten korzystny trend zwykłowy dochodów z PCC zanotowany w okresie IV kw. ub.r. i I kw. br. utrzyma się w kolejnych miesiącach br., ponieważ realizacja tych dochodów, w szczególności od osób fizycznych, będzie kształtować się pod wpływem większego niż w roku poprzednim zróżnicowania czynników, które będą oddziaływać głównie na warszawski rynek mieszkaniowy. Analitycy wskazują, że pozytywny wpływ na rynek obrotu nieruchomościami w br. powinna mieć poprawa koniunktury w gospodarce, w tym poprawa na rynku pracy, przy jednoczesnym wzroście cen lokali i malejącej lub ustabilizowanej ofercie, zwiększania się dochodów w ujęciu realnym do dyspozycji gospodarstw domowych dzięki utrzymującej się od 2013 r. bardzo niskiej inflacji, utrzymaniu przynajmniej do końca III kw. br. – wg prognoz NBP - na dotychczasowym poziomie podstawowych stóp procentowych, w warunkach trudniejszego dostępu do kredytu hipotecznego na zakup mieszkania w związku z zaostrzonym od stycznia br. badaniem przez banki zdolności kredytowej kredytobiorców na skutek aktualizacji tzw. Rekomendacji S w sektorze bankowym. Ponadto działający od stycznia 2014 r. Program Mieszkanie dla Młodych, który będzie miał znaczący wpływ na rynek mieszkaniowy, dotyczy tylko rynku pierwotnego, dlatego nie przełoży się na dochody pozyskiwane przez Miasto z PCC. Natomiast prognozy dochodów z PCC od osób prawnych w br. i w latach następnych są determinowane sytuacją w otoczeniu makroekonomicznym Miasta.

W 2015 r. i w następnych latach zakłada się powolną odbudowę wpływów z podatku PCC z kilkuletnią perspektywą osiągnięcia przez nie poziomu zbliżonego do zanotowanego w okresie systematycznych wzrostów tych dochodów. Prognozowana dodatnia dynamika tych dochodów w następnych latach będzie głównie pochodną stopniowej poprawy ogólnej koniunktury w gospodarce i w ślad za tym zwiększenia aktywności transakcyjnej podmiotów, w tym na rynku nieruchomości.

Dynamikę prognozowanych dochodów z tego podatku uzależnia się od sytuacji makroekonomicznej mierzonej przewidywanym tempem wzrostu realnego Produktu Krajowego Brutto.

Dotacje celowe otrzymywane z budżetu państwa planuje się przy założeniu utrzymania ich nominalnego poziomu wynikającego z planu na 2014 r. z możliwością zwiększenia tych dochodów w efekcie projektowanych zmian systemowych, w tym w drodze ustawy o zmianie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (aktualnie projekt tej ustawy jest przedmiotem prac Sejmu), zgodnie z którą począwszy od roku szkolnego 2014/2015 sukcesywnie będzie zapewniony, dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej bezpłatny dostęp do podręcznika do kształcenia zintegrowanego, obejmujący co najmniej edukację polonistyczną, matematyczną, przyrodniczą i społeczną, przy czym gmina ma uzyskać dotację celową z budżetu państwa na zakup ćwiczeń i podręcznika do nauki języka obcego, w tym 1% środków w ramach dotacji będzie przeznaczony na obsługę zadania. W 2015 r. reforma podręcznikowa obejmie również IV klasę szkoły podstawowej, a docelowo, tj. od 2017 r. - w świetle założeń projektu tej ustawy - wszyscy uczniowie szkoły podstawowej i gimnazjów będą się uczyć z materiałów finansowanych przez państwo. Możliwe są też zmiany – wzorem br. – zmniejszające poziom planowanej na 2015 r. w ramach Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2014-2042 dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych w zakresie wychowania przedszkolnego w celu m.in. zrekompensowania utraconych przez gminę dochodów na skutek wprowadzonego od września 2013 r. ograniczenia do maksymalnej wysokości 1 zł opłaty ponoszonej przez rodziców w drodze ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw. Przy ustalonej w ustawie globalnej kwocie dotacji dla wszystkich gmin w kraju i większej faktycznej liczbie dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego na obszarze danej gminy niż przyjęta do planowania tej dotacji (na podstawie danych systemu informacji oświatowej wg stanu na 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji) dotacja przewidziana w danym roku budżetowym dla określonej gminy ulega zmniejszeniu.

W przypadku subwencji ogólnej, w tym oświatowej, zakłada się wzrost nominalny tych dochodów wobec planowanych na 2014 r. w granicach 3%-4%, co będzie pochodną zwiększenia globalnej wielkości części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich

jednostek samorządu terytorialnego w 2015 r. Obowiązujące przepisy gwarantują utrzymanie co najmniej nominalnego poziomu środków tytułem subwencji oświatowej w skali kraju z 2014 r.

W zakresie **podatków i opłat lokalnych**, szczególnie **podatek od nieruchomości** stanowi stabilne źródło dochodów podatkowych. W 2015 r. zakłada się kontynuowanie wzrostowego trendu wpływów z tego podatku przy jednoczesnym obniżeniu tempa wzrostu dochodów w stosunku do notowanego w latach poprzednich ze względu na utrzymującą się niską inflację, która waloryzuje maksymalne stawki tego podatku określone corocznie przez Ministra Finansów.

Zakładany wzrost dochodów w 2015 r. będzie skutkiem waloryzacji inflacyjnej oraz będzie pochodną:

- poszerzania bazy podatkowej poprzez zwiększenie powierzchni do opodatkowania w przypadku podatników stanowiących osoby fizyczne, jednak w tempie niższym od dotychczasowego w związku z obniżoną dynamiką w stosunku do okresu poprzedniego oddawanych mieszkań do użytkowania w Warszawie i wydawanych pozwoleń na budowę na realizację nowych inwestycji na rynku mieszkaniowym, jak też poprzez zwiększenie wartości budowli, głównie w odniesieniu do podatników stanowiących osoby prawne,
- utrzymywanie na wysokim poziomie ściągальności należności podatkowych m.in. poprzez podejmowanie czynności w celu windykacji zaległości podatkowych.

Prognozę **dochodów z podatku od środków transportowych na 2015 r.** ustalono w oparciu o przewidywane wykonanie tych dochodów w 2014 roku oraz prognozę zmiany w bazie podatkowej przy założeniu utrzymania stawek podatku na poziomie niższym niż ustawowe stawki maksymalne.

Dochody z gospodarowania mieniem m.st. Warszawy obejmują w szczególności wpływy z najmu i dzierżawy mienia, opłaty za zarząd, użytkowanie wieczyste nieruchomości, dywidendę od spółek.

Przewiduje się, że w 2015 r. dochody z tytułu najmu i dzierżawy pozostaną na poziomie zbliżonym do planowanego na 2014 r.

Poziom planowanych na 2015 r. dochodów z opłat rocznych i z pierwszej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego wynika z zawartych przez Miasto w latach poprzednich i planowanych do podpisania w 2015 r. nowych umów cywilno-prawnych w formie aktów notarialnych o oddanie w wieczyste użytkowanie gruntów, przy uwzględnieniu zakładanego wskaźnika ściągальności należności budżetowych z tego tytułu na podstawie danych historycznych. Uwzględnia się też skutki finansowe dla dochodów z tego źródła na 2015 r. wynikające z podjętych decyzji w sprawie rozłożenia na raty, odroczenia terminu zapłaty,

umorzenia opłat rocznych i pierwszej opłaty za użytkowanie wieczyste. Wpływ na obniżenie dynamiki dochodów z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości w 2015 r. i w latach następnych mają obowiązujące od 9 października 2011 r. nowe zasady aktualizacji opłat rocznych za użytkowanie wieczyste w związku z wejściem w życie nowelizacji z dnia 28 lipca 2011 r. wprowadzającej zmiany do ustawy o gospodarce nieruchomościami. Zgodnie ze zmianami w przepisach wydłużeniu - z roku do 3 lat - uległ minimalny okres, jaki musi upłynąć, aby można było dokonać aktualizacji wysokości opłaty. Ponadto, w sytuacji, gdy zaktualizowana opłata będzie przewyższała co najmniej dwukrotnie wysokość dotychczasowej opłaty wprowadzono możliwość rozłożenia jej na części w okresie 3 lat. Nowe zasady stosowane są do podwyżek opłat, które weszły w życie od 1 stycznia 2012 r.

6.2. Dochody majątkowe

6.2.1. Środki na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach programów UE

Skuteczne pozyskiwanie przez Miasto środków z UE i z innych źródeł pomocowych tytułem dofinansowania projektów inwestycyjnych pozwoliło na znaczące zwiększenie dynamiki dochodów ogółem w warunkach utrzymywania się obniżonych możliwości dochodowych Miasta na skutek spowolnienia w gospodarce i działania systemowych reguł fiskalnych w ostatnich latach.

Ze względu na wygaszoną w 2013 r. perspektywę finansową UE 2007-2013, wszystkie projekty realizowane przez Miasto przy udziale dofinansowania z UE powinny być zakończone i rozliczone do końca 2015 r. - zgodnie z podstawową regułą przyjętą w budżecie UE dla zarządzania finansowego środkami z funduszy pomocowych n + 2.

Zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Miasta na lata 2014-2042 dochody unijne planowane do pozyskania przez Miasto w 2015 r. związane są z projektami finansowanymi przy udziale środków z budżetu UE w ramach zamkniętej perspektywy finansowej na lata 2007-2013, w tym głównie na budowę odcinka centralnego wraz z zakupem taboru II linii metra. Kwota dofinansowania z budżetu UE planowana na lata 2014-2015 może ulec zmianie w stosunku rocznym ze względu na możliwe przesunięcia środków jako skutek zmian w harmonogramach dotyczących końcowych rozliczeń tych środków.

Łączne dochody pozyskane przez Miasto z budżetu UE tytułem dofinansowania projektów inwestycyjnych i z innych źródeł pomocowych wyniosły w latach 2008-2013 3 mld 304 mln zł. Natomiast przy uwzględnieniu środków planowanych do pozyskania z budżetu UE w br. i w 2015 r. w ramach programowania na lata 2007-2013 globalna kwota bezzwrotnej pomocy z budżetu UE wyniesie 4 mld 659 mln zł. Głównym źródłem współfinansowania projektów inwestycyjnych ujętych w planie na 2015 r. są: Fundusz Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dofinansowane jest metro warszawskie II linia - budowa odcinka centralnego wraz z zakupem taboru,

z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego dofinansowane są m.in. takie projekty jak: „Budowa ul. Nowolazurowej na odcinku od Al. Jerozolimskich do Trasy AK”, „Budowa parkingów strategicznych „Parkuj i Jedź” – II etap”, „Warszawska Przestrzeń Technologiczna – Centrum Kreatywności Targowa 56”, „Rewitalizacja wybranych obszarów kryzysowych m.st. Warszawy w aspekcie ochrony zabytków, poprawy jakości przestrzeni publicznej oraz społeczno-kulturowym”, „Odnawialne źródła energii i kogeneracja w m.st. Warszawa”, „Ścieżki edukacyjne, rekreacyjne i kulturowe na obszarze m.st. Warszawy i Natura 2000”, w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka dofinansowany jest projekt pn. „Warszawski Węzeł Wodno-Rowerowy „Pedałuj i Płyn””, projekty współfinansowane w ramach Instrumentu Finansowego na Rzecz Środowiska (LIFE+) – „Ochrona siedlisk kluczowych ptaków Doliny Środkowej Wisły”, z Funduszu Społecznego dofinansowane są projekty tzw. „miękkie”.

W związku z rozpoczęciem w 2014 r. nowej perspektywy finansowej UE możliwe jest, że w 2015 r. zostaną ogłoszone pierwsze konkursy dla projektów planowanych do realizacji przy udziale środków z UE. Planuje się przygotowanie dokumentów do aplikowania w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego.

6.2.2. Inne dochody majątkowe

Dochody ze sprzedaży mienia są determinowane stanem koniunktury w gospodarce, w tym przede wszystkim na rynku obrotu nieruchomościami. Obniżone tempo wzrostu gospodarczego w ostatnich latach wpłynęło negatywnie na sytuację na warszawskim rynku nieruchomości. Począwszy od 2009 r. w okresie spowolnienia gospodarczego obserwowany jest silny spadek aktywności transakcyjnej na warszawskim rynku obrotu nieruchomościami, co przekłada się negatywnie na poziom dochodów Miasta pozyskiwanych z tego tytułu. Aktualnie – pomimo, że gospodarka znajduje się od IV kw. 2013 r. w trendzie wznoszącym - brak jest zdecydowanych oznak poprawy koniunktury na rynku obrotu nieruchomościami. Zakładana stopniowa poprawa sytuacji makroekonomicznej w horyzoncie 2014-2017 powinna przełożyć się na stopniową poprawę sytuacji na rynku obrotu nieruchomościami, jednak prognozy w tym zakresie obarczone są ciągle elementem niepewności.

Miasto będzie nadal prowadziło racjonalną politykę w zakresie gospodarowania majątkiem komunalnym, w tym w zakresie zbywania nieruchomości miejskich, uwzględniając przy wyborze formy wykorzystania majątku kalkulację ekonomiczną oraz długofalowe potrzeby Miasta. W 2015 r., podobnie jak w br., z uwagi na zmianę zasad sprzedaży komunalnych lokali mieszkalnych polegającą na zmniejszeniu stawek procentowych bonifikaty, wzrośnie jednostkowa wysokość dochodów osiąganych ze sprzedaży lokali mieszkalnych przy możliwym spadku zainteresowania nabyciem tych lokali przez najemców.

Zmiany w przepisach regulujących **przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości** polegające na utrzymaniu możliwości wnoszenia przez zainteresowane osoby wniosków o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, na likwidacji niektórych bonifikat, a w szczególności zmiany wprowadzone w drodze ustawy z 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz niektórych innych ustaw, która wprowadziła rozszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do ubiegania się o przekształcenie, zwłaszcza dopuszczenie osób prawnych do przekształceń - przełożyły się na istotne zwiększenie poziomu dochodów z tego źródła w ostatnich latach w stosunku do uzyskiwanych do 2012 r. W związku z tym, że roszczenie o przekształcenie stało się też bezterminowe, przewiduje się utrzymanie wpływów w następnych latach co najmniej na poziomie porównywalnym z ostatnimi latami. Ograniczenia wynikające z działania reguły fiskalnej reglamentującej zadłużenie z art. 243 ustawy o finansach publicznych ściśle wiążą wysokość dopuszczalnego maksymalnego limitu wydatków na obsługę zadłużenia z poziomem nadwyżki operacyjnej powiększonej o dochody ze sprzedaży mienia. Niestety dochody z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności choć stanowią dochody majątkowe, to nie są zaliczane na potrzeby obliczania zdolności kredytowej do dochodów ze sprzedaży majątku komunalnego. Dla ochrony bieżącej nadwyżki operacyjnej wprowadzono zasadę, że w roku budżetowym, w którym zostały pozyskane dochody z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności plan dochodów zwiększa się o pełną kwotę z tytułu jednorazowych dochodów z ww. tytułu (oznaczonej „K”), natomiast plan wydatków ulega tylko częściowemu zwiększeniu: jako iloraz kwoty zwiększenia dochodów i przyjętego okresu rozliczeniowego, który standardowo określono jako cykl 20-letni zgodnie z wzorem $K/20$. Jednocześnie zmniejsza się plan środków wyrównawczych na dany rok, gdy sytuacja dotyczy dzielnic, o kwotę stanowiącą $19 \times K/20$. Odpowiednio dokonuje się też modyfikacji WPF-u w związku z trwałą utratą dochodów bieżących z wieczystego użytkowania z danej dzielnicy.

7. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA WYDATKÓW MIASTA

Wydatki Miasta na 2015 r. prognozowane są w warunkach utrzymywania się ograniczonych możliwości budżetowych w aspekcie finansowym, jak też w związku z konsekwentnie realizowanymi długofalowymi celami strategicznymi Miasta, w tym z programem ograniczania deficytu budżetowego i długu przy finansowaniu wydatków „sztywnych” takich jak wpłata do budżetu państwa („janosikowe”), kosztów obsługi długu, potencjalnych kwot spłat udzielonych przez Miasto poręczeń w latach poprzednich oraz zobowiązań wynikających z długofalowych umów na zakup usług komunikacji miejskiej. Racjonalizacja wydatków bieżących pozwoli na optymalizowanie środków finansowych

przeznaczonych na rozwój w warunkach redukcji deficytu budżetowego założonego na 2015 r. Przewiduje się, że w wyniku kontynuowanych działań efektywnościowych i racjonalizujących wydatki bieżące Miasta w 2015 r. pozostaną ograniczone w stosunku do poziomu planowanego w roku bieżącym przy pełnym zabezpieczeniu finansowym wydatków na tzw. „janosikowe” oraz komunikację publiczną. Przewiduje się częściowe podniesienie limitów środków na wydatki bieżące dla dysponentów w stosunku do kwot ujętych w prognozie z początku 2014 r.

7.1. Założenia dotyczące wydatków bieżących

Potrzeba zagwarantowania w budżecie Miasta środków na realizację projektów rozwojowych, które mają szanse pozyskania wsparcia z bezzwrotnej pomocy UE w ramach programowania na lata 2014-2020 przy stopniowej redukcji deficytu budżetowego wymagać będą utrzymania stałej kontroli wydatków, w tym w zakresie powiązania ich ze wzrostem dochodów bieżących z uwagi na reguły ostrożnościowe w ustawie o finansach publicznych wyrażone w art. 242 i 243.

Priorytetem w zakresie planowania wydatków bieżących będzie zapewnienie prawidłowego funkcjonowania obiektów i urządzeń miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej oraz zaspokojenie bieżących potrzeb finansowanych w obszarze wydatków elastycznych na poziomie adekwatnym do możliwości budżetowych Miasta w związku z realizacją zadań Miasta jako gminy i powiatu, w tym zadań powierzonych do realizacji dzielnicom przy uwzględnieniu zwiększenia ich kompetencji w warunkach stałej racjonalizacji wydatków bieżących.

Wydatki bieżące na 2015 r. zdeterminowane będą:

- wydatkami z tytułu obligatoryjnej wpłaty do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin i powiatów („janosikowe”), przy czym prowadzone aktualnie w parlamencie prace nad zmianą ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w części dotyczącej „janosikowego” w związku z Postanowieniem Sygnalizacyjnym Trybunału Konstytucyjnego z 26 lutego 2013 r. oraz wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 4 marca 2014 r. dają szansę na zmianę od 2015 r. dotychczasowej formuły wyliczania „janosikowego” w odniesieniu do wszystkich trzech poziomów jednostek samorządowych,
- wydatkami z tytułu obsługi długu w związku z zaciągniętymi w poprzednich latach i planowanymi do podjęcia w 2015 r. długoterminowymi zobowiązaniami z tytułu kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych papierów wartościowych, jak też potencjalnych spłat z tytułu udzielonych przez Miasto poręczeń i gwarancji,
- wydatkami tytułem odszkodowań za nieruchomości warszawskie przejęte w latach poprzednich, w tym wynikające z dekretu z dnia 26 października 1945 r. w związku

z art. 215 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, odszkodowaniami za nieruchomości przejęte pod drogi publiczne przed 1999 r. na podstawie art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną oraz na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami, odszkodowaniami w związku z roszczeniami właścicieli nieruchomości na skutek uchwalenia lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w związku z art.36 ust. 1 pkt. 1, art. 36 ust.1 pkt. 2, art. 36 ust. 3,5 i art. 37 ust. 3 i 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. ,

- wydatkami stanowiącymi przedsięwzięcia wieloletnie, które zostały uwzględnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej m.st. Warszawy na lata 2014-2042 w części dotyczącej 2015 r. z założeniem znaczącego rozszerzenia wieloletniego programu inwestycyjnego Miasta na okres 2014-2022,
- wydatkami w związku z przekazanymi w br. i planowanymi do przekazania w przyszłym roku do użytkowania i do bieżącego utrzymania inwestycjami, w tym w szczególności w zakresie infrastruktury transportowej oraz w obszarze oświaty, kultury.

Wydatki bieżące zostaną ustalone przy generalnym założeniu utrzymania dotychczasowego zakresu i poziomu usług publicznych świadczonych przez Miasto na rzecz mieszkańców.

Utrzymanie dyscypliny budżetowej realizowane będzie m.in. poprzez rygorystyczne respektowanie zasady oszczędności zdefiniowanej w ustawie o finansach publicznych jako uzyskiwanie najlepszych efektów z danych nakładów.

7.1.1. Główne zadania w zakresie bieżącej działalności Miasta

7.1.1.1. w zakresie drogownictwa i komunikacji

Kontynuowane będą działania zmierzające do poprawy stopnia finansowania wydatków związanych z funkcjonowaniem komunikacji miejskiej dochodami pozyskiwanymi w tym zakresie. Z danych za 2013 r. wynika, że dochody, które wpłynęły do kasy Miasta ze sprzedaży biletów i z tytułu dotacji od gmin ościennych na komunikację pokryły niespełna 37% wydatków budżetowych przeznaczonych na utrzymanie komunikacji miejskiej. Podejmowane będą działania zapewniające szeroki dostęp do biletów m.in. poprzez rozbudowę sieci biletomatów stacjonarnych i mobilnych i sieci POP, działania poprawiające efektywność windykacji należności za przejazd bez ważnego biletu oraz wprowadzenie nowego typu biletu, w tym biletu okresowego na II strefę przy wsparciu finansowym gmin ościennych.

Realizacja głównych zadań miejskich z zakresu drogownictwa i komunikacji prowadzona będzie przy uwzględnieniu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Systemu Transportowego Warszawy do 2015 roku i na lata kolejne.

Priorytetowym zadaniem będzie poprawa bezpieczeństwa ruchu na drogach publicznych Miasta st. Warszawy. W związku z tym planowane jest realizowanie takich zadań jak:

- prowadzenie prac remontowych dróg, chodników, mostów, remonty sygnalizacji świetlnej i urządzeń bezpieczeństwa ruchu,
- remonty kładek dla pieszych, budowa i wymiana wind i podnośników dla niepełnosprawnych,
- rozwój programu „Warszawski Rower Publiczny - Veturilo” poprzez rozbudowę systemu oraz infrastruktury rowerowej (budowa i łączenie ścieżek rowerowych, budowa parkingów rowerowych, kampanie promocyjno-informacyjne),
- uruchomienie Warszawskich Linii Turystycznych (tramwaj wodny, przeprawy promowe, rejsy do Serocka),
- zapewnienie możliwości dojazdu w powiązaniach wewnętrznych i zewnętrznych poprzez inwestowanie w infrastrukturę oraz realizację nowych połączeń m.in. zakończenie budowy Trasy Świętokrzyskiej, ul. Wołoskiej na odc. Rostafińskich-Cybernetyki, rozbudowę ul. Kleszczowej, przebudowę estakad na Trasie Łazienkowskiej, zakończenie budowy parkingu wielopoziomowego P+R Metro Stokłosy.

7.1.1.2. w zakresie gospodarki mieszkaniowej

W 2015 r. i w latach następnych kontynuowana będzie realizacja celów zawartych w Wieloletnim Programie Gospodarowania Mieszkaniowym zasobem m.st. Warszawy na lata 2013-2017.

Kontynuowane będą wielokierunkowe działania prowadzone w celu zwiększenia efektywności zarządzania komunalnym zasobem mieszkaniowym Miasta zorientowane, m.in. na:

- zwiększenie możliwości zaspokajania potrzeb mieszkaniowych osób oczekujących na wynajęcie lokali socjalnych i zamiennych,
- realizację przyjętej polityki czynszowej, w tym rozszerzenie zakresu pomocy najemcom uzyskującym niskie dochody,
- zapewnienie wysokiej jakości zarządzania mieszkaniowym zasobem Miasta, w tym jakości pracy administratorów,
- zapobieganie powstawania i narastania zaległości czynszowych przy wykorzystaniu instrumentów mających na celu ułatwienie rozwiązywania problemu zadłużeń,
- optymalizację kosztów utrzymania oraz zapewnienie właściwego stanu technicznego mieszkaniowego zasobu Miasta.

Realizowane będą również działania w zakresie rewitalizacji obiektów i obszarów Miasta w ramach opracowywanego Zintegrowanego Programu Rewitalizacji na lata 2014-2020 w zakresie dostosowanym do możliwości finansowych Miasta.

7.1.1.3. w zakresie oświaty i edukacji

W 2015 r. kontynuowane będą działania zmierzające do zapewnienia powszechnej dostępności szkół i placówek oświatowych oraz wysokiej jakości kształcenia poprzez stworzenie bogatej oferty edukacyjnej, nowoczesnej bazy dydaktycznej odpowiadającej określonym standardom i doskonalenie kadry pedagogicznej. Podejmowane będą działania zmierzające do pozyskania środków zewnętrznych na finansowanie warszawskiej edukacji, w tym w szczególności środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa oraz środków unijnych.

W roku 2015 kontynuowane będą projekty i działania wynikające z *Programu rozwoju edukacji w Warszawie w latach 2013-2020*, który jest strategicznym dokumentem opisującym cele i sposoby rozwoju warszawskiej edukacji w najbliższych sześciu latach. Perspektywa roku 2020 jest wspólna dla kluczowych dokumentów strategicznych Warszawy, Polski i Unii Europejskiej, odnoszących się do głównych dziedzin życia społeczno-ekonomicznego, takich jak *Strategia rozwoju m.st. Warszawy*, *Spółeczna Strategia Warszawy*, *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego*, *Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego*, *Strategia Europa 2020*. Spójne planowanie strategiczne umożliwi zrównoważony rozwój w najważniejszych sferach życia społecznego i ekonomicznego, w których edukacja odgrywać będzie pierwszoplanową rolę. *Program rozwoju edukacji w Warszawie w latach 2013-2020* wskazuje cele, obszary i kierunki działań, które będą realizowane w opracowanych projektach operacyjnych oraz odzwierciedlane w przyjmowanych co roku priorytetach edukacyjnych.

Największym wyzwaniem w obszarze edukacji - w wymiarze finansowym i organizacyjnym w perspektywie najbliższych lat - będzie przygotowanie się do wdrożenia reformy mającej na celu upowszechnienie wychowania przedszkolnego, co wiąże się z zapewnieniem miejsc w przedszkolach lub oddziałach przedszkolnych w szkołach dla wszystkich dzieci czteroletnich – od 1 września 2015 r., i dla wszystkich dzieci trzyletnich – od 1 września 2017 r. w placówkach publicznych lub w placówkach niepublicznych, ale na zasadach jak w przedszkolach publicznych. Wprowadzenie reformy w życie wiąże się z koniecznością poniesienia przez m.st. Warszawa znacznych wydatków dotyczących infrastruktury przedszkolnej, z których część realizowana będzie w 2015 roku. Przygotowania do wdrożenia reformy rozpoczęto już w br. przekazując dzielnicom dodatkowe środki finansowe na realizację 30 nowych inwestycji przedszkolnych w latach 2014-2017.

Zakłada się, że na zwiększenie kosztów organizacji edukacji w szkołach podstawowych może wpłynąć ograniczenie do 25 liczby uczniów w klasach I-III w szkołach podstawowych, przy czym podziału uczniów klasy I na oddziały będzie dokonywał dyrektor szkoły według roku i miesiąca urodzenia dzieci. Proponowane zmiany skutkować będą zwiększeniem liczby małolicznych oddziałów w szkołach podstawowych. Obserwuje się również wzrost liczby dzieci z niepełnosprawnościami sprzężonymi, co powoduje konieczność tworzenia mniej licznych oddziałów oraz zapewnienia specjalistycznej opieki.

Podjęmowane będą starania w celu zapewnienia nowoczesnego wyposażenia zgodnie z potrzebami wynikającymi z postępu technicznego i wymogów nowoczesnej metodyki kształcenia przy ograniczeniach wynikających z możliwości budżetowych Miasta.

Zakłada się pełną realizację podstawowych zadań wynikających z polityki edukacyjnej, tak by wysokie standardy odnoszące się do jakości kształcenia w sferze oświaty w Warszawie na tle kraju mogły być podtrzymane.

Kontynuowane będą działania mające na celu optymalizację ponoszonych kosztów, m.in. poprzez:

- racjonalizację sieci szkolnej,
- ograniczenie występowania małolicznych oddziałów w przypadkach, gdy ich koszt działalności w przeliczeniu na ucznia będzie wyższy od wynikającego ze standardu zaproponowanego w budżecie,
- ograniczenie kosztów niezwiązanych bezpośrednio z procesem dydaktyczno-wychowawczym na rzecz wydatków ukierunkowanych bezpośrednio na ucznia (np. innowacyjne projekty edukacyjne),
- projekty oszczędnościowe w zakresie kosztów energii, takie jak modernizacje oświetlenia, termomodernizacje, modernizacje ogrzewania,
- wdrażanie rozwiązań informatycznych pozwalających na racjonalizację kosztów i optymalizację organizacji kształcenia, a także na wzmocnienie kontaktu z rodzicami i współpracy międzyszkolnej.

Działania w obszarze edukacji podejmowane będą w następujących obszarach:

I. Edukacja i wspieranie rozwoju małego dziecka, gdzie priorytetowo traktowane będą:

- zapewnienie edukacji przedszkolnej wszystkim 5-lątkom, a od 1 września 2015 roku również wszystkim 4-lątkom,
- stopniowe przygotowanie m.st. Warszawy do reformy związanej z upowszechnieniem wychowania przedszkolnego i objęciem edukacją przedszkolną wszystkich dzieci 3-letnich,
- tworzenie nowych miejsc przedszkolnych zarówno w przedszkolach, jak i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych,

- rozbudowa infrastruktury przedszkolnej, zwłaszcza w dzielnicach Warszawy o najwyższej liczbie młodych mieszkańców, a także propagowanie innych alternatywnych form wychowania przedszkolnego,
- zapewnienie dzieciom bogatej oferty zajęć, w tym bezpłatnych zajęć dodatkowych (np. angielski, rytmika),
- zapewnienie dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych i wychowujących się w trudnych warunkach rodzinnych pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej w poradniach, szkołach, przedszkolach i placówkach,
- finansowanie programów realizowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz dzieci w wieku przedszkolnym i ich rodziców,
- promowanie i upowszechnianie nowatorskich rozwiązań w wychowaniu przedszkolnym,
- objęcie najmłodszych, niepełnosprawnych dzieci wczesnym wspomaganiem rozwoju,
- umocnienie kontaktu z rodzicami i ich zaangażowania w realizowane w przedszkolu inicjatywy i projekty.

II. Edukacja szkolna, gdzie działania będą ukierunkowane w szczególności na:

- rozbudowa i remonty infrastruktury szkolnej oraz modernizacja wyposażenia szkół, zwłaszcza w dzielnicach Warszawy o najwyższej liczbie zamieszkiwania ludzi młodych,
- kontynuacja przyjmowania dzieci 6-letnich do szkół,
- finansowanie innowacyjnych projektów edukacyjnych, wykraczających poza klasowo-lekcyjną pracę szkoły, w tym Warszawskich Inicjatyw Edukacyjnych,
- organizowanie międzyszkolnych zajęć pozalekcyjnych, ukierunkowanych na rozwijanie uzdolnień uczniów lub specjalne potrzeby edukacyjne, w tym programów Wars i Sawa, Szkoła z Pomysłem,
- rozwój miejskiego systemu stypendialnego,
- współdziałanie z uczelniami w rozwoju utalentowanych uczniów oraz realizacji zajęć dla młodzieży,
- finansowanie działań organizacji pozarządowych realizujących projekty edukacyjne na rzecz dzieci i młodzieży,
- rozwijanie systemowej opieki psychologiczno-pedagogicznej w szkołach,
- zapewnienie szkołom warunków do pełnej realizacji orzeczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych, a także monitoring realizowania zaleceń z orzeczeń w poradniach psychologiczno-pedagogicznych lub w innych przygotowanych do tego placówkach,
- rozwijanie systemu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi obejmującego jednostki specjalne i integracyjne, a także nauczanie włączające,

- podnoszenie standardów bezpieczeństwa przebywania w szkole i placówkach oświatowych oraz rozwijanie programów prozdrowotnych,
- rozwój poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i segregacji dzieci i młodzieży,
- rozwijanie współpracy międzynarodowej szkół z wykorzystaniem Europejskiego Domu Spotkań Młodzieży,
- upowszechnienie w przedszkolach i szkołach zdrowego stylu życia i prowadzenie edukacji prozdrowotnej w celu poprawy sprawności fizycznej uczniów, walki z otyłością, zapobieganiu powstawania chorób cywilizacyjnych np. cukrzycy,
- promowanie aktywności twórczej, w tym w zakresie programowania i edukacji medialnej,
- upowszechnianie współczesnych metod nauczania, w tym szersze wykorzystanie możliwości samokształcenia z wykorzystaniem powszechnie dostępnych zasobów i platform edukacyjnych.

III. Edukacja dla rynku pracy, gdzie działania będą obejmowały w szczególności:

- podniesienie jakości kształcenia zawodowego, w tym poprzez dalszą modernizację bazy techno-dydaktycznej szkolnictwa zawodowego,
- dostosowywanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb gospodarki oraz rynku pracy na podstawie prognoz popytu na pracę w skali aglomeracji warszawskiej, województwa mazowieckiego oraz w wymiarze krajowym,
- poszerzanie oferty edukacyjnej szkół dla dorosłych, w tym uruchomienie nowych kierunków kształcenia,
- kontynuowanie akcji informacyjnych i promocyjnych szkolnictwa zawodowego.
- organizowanie zintegrowanych szkoleń merytoryczno-metodycznych dla nauczycieli szkół zawodowych,
- włączenie organizacji pracodawców w proces kształcenia zawodowego w ramach podpisywanych porozumień, w tym w zakresie objęcia patronatem szkół zawodowych, ewentualnie poszczególnych klas (zawodów, specjalności),
- kontynuowanie systemowej współpracy z uczelniami i instytucjami rynku pracy,
- rozwój Centrum Doradztwa Zawodowego,
- zwiększenie wsparcia dla uczniów niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie poprzez dobre przygotowanie ich do znalezienia zatrudnienia na rynku pracy.

IV. Edukacja poza szkołą, gdzie jako pierwszoplanowe traktowane będą:

- współpraca z Centrum Nauki Kopernik jako kluczową i innowacyjną placówką prowadzącą działania na rzecz uczniów warszawskich szkół polegające na rozbudzaniu i promowaniu zainteresowań naukowych,

- realizacja Warszawskiego Programu Edukacji Kulturalnej,
- realizacja Warszawskiego Programu „Lato/Zima w Mieście”,
- rozwój oferty ogólnomiejskich placówek edukacji pozaszkolnej,
- finansowanie projektów wychowawczych i edukacyjnych realizowanych przez organizacje pozarządowe,
- finansowanie organizacji różnych form wypoczynku dzieci i młodzieży w ramach otwartego konkursu ofert „Lato/Zima poza Miastem”,
- rozwój oferty pozaszkolnych placówek specjalistycznych dla szkół i placówek warszawskich,
- wspieranie działań solidarnościowych wobec dzieci i młodzieży spoza terenu m.st. Warszawy wymagających pomocy w następstwie zaistniałych zdarzeń losowych.

V. Rozwój nauczycieli i kadr oświatowych, gdzie działania będą nakierowane przede wszystkim na:

- wspieranie rozwoju innowacji edukacyjnych i społecznych, w tym w szczególności w oparciu o Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń,
- realizacja programów kompleksowego wspomaganie szkół i placówek oświatowych,
- realizacja systemowych programów doskonalenia zawodowego dyrektorów szkół i placówek, w tym w zakresie zarządzania, wychowania, reform oświatowych, zarządzania kryzysowego oraz wykorzystania nowoczesnych środków technicznych wspierających zarządzanie szkołą i organizację kształcenia,
- realizacja programów doskonalenia nauczycieli przedszkoli w zakresie uzyskania uprawnień do nauczania języków obcych w przedszkolach,
- wspomaganie udziału dyrektorów szkół warszawskich w ogólnopolskich projektach integrujących środowisko kadr zarządzających oświatą,
- wspieranie warszawskich szkół w europejskiej i międzynarodowej współpracy edukacyjnej,
- rozwijanie współpracy z uczelniami,
- realizacja programów doskonalenia nauczycieli szkół i przedszkoli w zakresie stosowania nowoczesnych środków technicznych podczas procesu nauczania na zajęciach innych niż nauczanie informatyki, w tym doskonalenie nauczycieli szkół i przedszkoli w zakresie wykorzystywania powszechnie dostępnych zasobów i platform edukacyjnych.

W ramach optymalizacji kosztów utrzymania szkół i placówek oświatowych w Mieście opracowane zostaną jednolite wytyczne dotyczące organizacji roku szkolnego 2014/2015. Ustalenie wydatków na oświatę w 2015 r. nastąpi

w oparciu o jednolity w skali Miasta standard wydatków bieżących w przeliczeniu na jedno dziecko/ucznia uczęszczającego do placówek edukacyjnych, a ostateczna wysokość środków na poszczególne zadania i jednostki wynikać będzie bezpośrednio z decyzji Zarządów poszczególnych dzielnic.

7.1.1.4. w zakresie bezpieczeństwa

Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego stanowić będzie zadanie priorytetowe Miasta. Cel ten planuje się osiągnąć ściśle współdziałając z lokalnymi społecznościami, służbami, inspekcjami, strażami oraz służbami miejskimi i podmiotami administracji rządowej. Zadania o charakterze cyklicznym będą obejmować:

- wspieranie działań realizowanych przez Policję poprzez dofinansowanie doskonalenia zawodowego policjantów w zakresie służby prewencyjnej, dofinansowanie służb ponadnormatywnych funkcjonariuszy Policji, zakup sprzętu specjalistycznego, utrzymanie koni służbowych, które będą wykorzystywane na terenach trudno dostępnych, a także podczas zabezpieczenia imprez masowych i zgromadzeń o podwyższonym ryzyku,
- wspieranie działań realizowanych przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej poprzez zakupy sprzętu specjalistycznego, szkolenia dla funkcjonariuszy pożarnictwa będących przewodnikami psów,
- zapewnienie prawidłowego funkcjonowania miejskiego systemu monitoringu wizyjnego przy współpracy z Policją i innymi służbami miejskimi,
- realizację programów prewencyjnych wynikających z Warszawskiego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego dla m.st. Warszawy na lata 2012-2014 pn. "Bezpieczna Warszawa" który będzie kontynuowany w 2015 r. i w latach następnych, prowadzenie programów „Bezpieczne osiedle”, organizowanie i realizowanie nowych inicjatyw służących poprawie bezpieczeństwa, a także zorganizowanie przewozu grup kibiców piłki nożnej uczestniczących w meczach odbywających się na terenie m.st. Warszawy,
- zarządzanie kryzysowe, w tym funkcjonowanie Zespołu Zarządzania Kryzysowego m.st. Warszawy, Centrum Zarządzania Kryzysowego m.st. Warszawy, sztabu kryzysowego oraz Stołecznego Zespołu Pomocy Poszkodowanym,
- zapewnienie funkcjonowania sieci łączności radiotelefonicznej zarządzania kryzysowego m.st. Warszawy oraz systemu alarmowania i ostrzegania ludności będącego własnością m.st. Warszawy,
- wsparcia służb ratowniczych i porządkowych w usuwaniu skutków zdarzeń stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia lub środowiska oraz mających znamiona sytuacji kryzysowej,
- utrzymanie gotowości bojowej Ochotniczych Straży Pożarnych,

- obrona cywilna - organizowanie i koordynowanie szkoleń oraz ćwiczeń z zakresu obrony cywilnej, w tym organizowanie szkoleń dla mieszkańców Warszawy, utrzymanie i konserwacje systemu alarmowania.

Przewiduje się przegląd i przewartościowanie wydatków w tej sferze w celu koncentracji na wydatkach bieżących i zakupach inwestycyjnych mających istotny wpływ na utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców Warszawy.

7.1.1.5. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

Do zadań priorytetowych w zakresie funkcjonowania i finansowania działalności kulturalnej w m.st. Warszawa należą:

- wypełnienie ustawowych zobowiązań organizatora wobec miejskich instytucji kultury oraz współfinansowanie Biblioteki m.st. Warszawy w zakresie zadań biblioteki powiatowej;
- współpraca z samorządowymi i państwowymi instytucjami kultury;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi;
- budowanie wizerunku Miasta, jako miasta kultury i obywateli zgodnie z Programem Rozwoju Kultury.

Zadania priorytetowe zostały oparte w szczególności na kluczowych obszarach Programu Rozwoju Kultury do roku 2020:

W 2015 r. będą realizowane zadania w następujących obszarach zgodnych z PRK 2020:

Obszar LUDZIE :

- rozwijanie kompetencji kulturowych warszawiaków poprzez działalność związaną z edukacją kulturalną – współpraca z Pełnomocnikiem Warszawskiego Programu Edukacji Kulturalnej w realizacji działań WPEK, poprzez prowadzenie systemu informacji o działalności z zakresu edukacji kulturalnej WPEK (część zintegrowanego systemu informacji kulturalnej), jaką realizują placówki stołeczne i organizacje pozarządowe dla mieszkańców m.st. Warszawy,
- rozwój i szkolenie kadr edukacji kulturalnej,
- wspieranie aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w ofercie kulturalnej warszawskich instytucji kultury (m.in. Kultura Bez Barrier – przygotowanie III Warszawskiego Tygodnia Kultury bez Barrier),
- wspieranie aktywnego uczestnictwa mieszkańców Warszawy w wydarzeniach kulturalnych realizowanych przez Biuro Kultury, poprzez: współpracę z narodowymi instytucjami kultury, jednostkami samorządu terytorialnego oraz organami administracji rządowej, współpracę kulturalną z uczelniami wyższymi,
- rozwój systemu stypendiów artystycznych dla twórców zajmujących się Warszawą i jej dziedzictwem,

- rozwój systemu nagród i tytułów przyznawanych przez prezydenta m. st. Warszawy (m.in. Nagroda Literacka, Nagroda Kapuścińskiego, Nagroda Warszawskiego Festiwalu Filmowego, Warszawa w Kwiatkach, Grafika Warszawska, Fryderyki, nowa nagroda w dziedzinie plastyki – sztuk wizualnych),
- wsparcie przedsiębiorców sektora kreatywnego.

Obszar KREACJA :

- wspieranie instytucji kultury realizujących projekty w ramach Warszawskiego Programu Edukacji Kulturalnej (Fundusz Animacji Kultury),
- wsparcie współpracy zagranicznej warszawskich środowisk twórczych, ze szczególnym uwzględnieniem miast partnerskich Warszawy oraz pozostałych partnerów z krajów Unii Europejskiej i Partnerstwa Wschodniego, m.in. Berlin, Dusseldorf, Sztokholm, Paryż, Kijów, Moskwa, poprzez realizację programu wizyt studyjnych w Warszawie i wydarzeń artystycznych,
- wsparcie rozwoju sektora kreatywnego w Warszawie, m.in. poprzez wdrażanie rekomendacji powstałych przy realizacji projektu ECCL – Europejskie Laboratorium Klastrow Kreatywnych,
- stworzenie warunków do rozwoju dla miejskich instytucji kultury, współorganizowanie festiwalu muzyki klubowej w Warszawie,
- współorganizowanie Festiwalu Projektowania Miasta-Warszawa w Budowie VII,
- wspieranie projektu Park Rzeźby na Bródnie VI,
- współorganizacją piątej edycji Europejskich Targów Muzycznych „Co jest grane”,
- wsparcie i współpraca z sektorem organizacji pozarządowych.

Obszar MIEJSCA I PRZESTRZEŃ :

- rewitalizacja budynków i miejsc w ramach Programu Rewitalizacji Miasta;
- poprawa stanu infrastruktury kulturalnej oraz dostępności i jakości przestrzeni publicznej (m.in. Kultura Bez Barrier – audyty dzielnicowych instytucji kultury),
- dbałość o jakość przestrzeni publicznej, w znaczeniu obecności kultury w przestrzeni publicznej.

Obszar WIZERUNEK :

- promowanie wśród partnerów zagranicznych Warszawy jako miasta kultury i obywateli: z atrakcyjną ofertą kulturalną, ciekawym dorobkiem kulturalnym oraz pełnego nowych możliwości artystycznych – poprzez organizację rezydencji i wizyt studyjnych dla uczestników reprezentujących różne dziedziny kultury oraz dziennikarzy, a także pobytów dla profesjonalistów z obszaru kultury,

- promowanie Warszawy jako miasta wielokulturowego – poprzez kontynuację programu skierowanego do mniejszości kulturowych Warszawy (kontynuacja prac nad Warszawskim Centrum Wielokulturowym),
- wykorzystanie rocznic i upamiętnień związanych z wydarzeniami historycznymi w Warszawie do budowy wizerunku miasta zgodnego z dokumentami programowymi (PRK),
- kontynuacja działań związanych z przyznawaniem nagród m.st. Warszawy - Warsaw Grand Prix w ramach Warszawskiego Festiwalu Filmowego, Nagroda Literacka m.st. Warszawy, Nagroda im. Ryszarda Kapuścińskiego, Feliksy - nagroda teatralna przyznawana dla aktorów i reżyserów teatralnych działających w warszawskich teatrach,
- obchody 250-lecia teatru powszechnego w Polsce,
- promowanie najlepszych projektów edukacji kulturalnej realizowanych w mieście, m.in. poprzez przyznawanie Warszawskiej Nagrody Edukacji Kulturalnej,
- wspieranie festiwali teatralnych – Warszawskie Spotkania Teatralne, Międzynarodowy Festiwal Szkół Teatralnych, Spotkanie Teatrów narodowych,
- utrzymanie i dalszy rozwój zintegrowanego miejskiego systemu informacji kulturalnej (w tym m.in.: prowadzenie redakcji w języku angielskim, rozwój serwisu *Kulturalna Warszawa*),
- promocja oferty kulturalnej Warszawy we współpracy z miejskimi instytucjami kultury oraz z innymi jednostkami miasta, w ramach targów turystycznych, w których uczestniczyć będzie w 2015 roku Warszawa oraz m.in. poprzez miejskie Punkty Informacji Turystycznej,
- prezentacja oferty kulturalnej Warszawy w Paryżu w formie wystawy - metro paryskie RATP połączonej z organizacją i promocją 6 edycji festiwalu „Chopin w Ogrodach Luksemburskich”,
- działalność związana ze współorganizacją Gali i wręczeniem Nagród Akademii Fonograficznej Fryderyk 2015.

Obszar TOŻSAMOŚĆ :

- budowanie społeczeństwa obywatelskiego: poprzez uczestnictwo w debacie o rozwoju tożsamości Warszawy,
- wzmacnianie programów odnoszących się do lokalności, budowania lokalnych partnerstw,
- wspieranie projektów międzykulturowych i działania związane z promocją dialogu międzykulturowego, m.in. poprzez realizację prac nad Warszawskim Centrum Wielokulturowym,
- wspieranie inicjatyw upowszechniających dorobek dziedzictwa kulturowego Warszawy i popularyzujących wiedzę o Warszawie (w tym publikacje

- varsavianistyczne, obchody rocznic, jubileusze twórców i instytucji związanych z Warszawą, m.in. 70. rocznica zakończenia II Wojny Światowej, 10. rocznica śmierci Jana Pawła II), XVII międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina,
- dzielenie się dobrymi praktykami z transformacji w obszarze kultury z miastami partnerstwa wschodniego,
- włączenie współczesnych aspektów dziedzictwa kulturowego do budowania tożsamości.

Obszar ZARZĄDZANIE :

- poprawa i rozwój systemu zarządzania kulturą poprzez poprawę komunikacji oraz podnoszenie efektywności finansowania,
- doskonalenie zasad współpracy opartej na zasadach konkursowych z państwowymi instytucjami kultury, z uczelniami wyższymi (w tym artystycznymi),
- prowadzenie i udział w projektach w zakresie rozwoju kadr kultury oraz mobilności artystycznej,
- implementacja wypracowanych założeń w zakresie: współpracy z sektorem kreatywnym, wymiany kulturalnej z zagranicą.

Działania w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego będą ukierunkowane na realizację Programu opieki nad zabytkami, w ramach którego pierwszoplanowe zadania będą stanowić:

- zapewnienie opieki nad zabytkami, za które odpowiedzialne są władze m.st. Warszawy, w tym w szczególności prowadzenie gminnej ewidencji zabytków i jej udostępnianie mieszkańcom, opracowywanie dokumentacji i badań, udział w opracowaniu planów i programów opieki i ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych; zapobieganie zagrożeniom zabytków, monitorowanie stanu zachowania zabytków, zapewnienie warunków popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytkach stanowiących własność m.st. Warszawy, ich znaczeniu dla historii i kultury,
- kontynuowanie publikacji Atlasu ulic i placów,
- przygotowywanie wytycznych konserwatorskich do obszarów ochrony konserwatorskiej w planach zagospodarowania przestrzennego, co umożliwia określenie zakresów ochrony zabytków,
- prowadzenie dokumentacji zabytków znajdujących się na terenie m. st. Warszawy
- opracowywanie wytycznych do miejskich przestrzeni publicznych (przygotowywane projekty rewitalizacji zabytkowych parków, ulic i placów lub konkursy architektoniczne przez zarządzających tymi przestrzeniami muszą uwzględniać uwarunkowania konserwatorskie),

- prowadzenie prac konserwatorskich przy obiektach wpisanych do rejestru, przy obiektach będących własnością Miasta w celu poprawy stanu technicznego zagrożonych lub cennych obiektów zabytkowych na terenie Warszawy stanowiących tzw. mienie niechciane (głównie mała architektura w pasach drogowych),
- prowadzenie spraw związanych z wpisem Starego Miasta na Listę Światowego Dziedzictwa Naturalnego i Kulturalnego UNESCO,
- kontynuowanie projektu badań Kolorystyki fasad Traktu Królewskiego, co ma na celu podejmowanie decyzji w trakcie prac konserwatorskich i remontowych podnoszących estetykę Miasta oraz uzyskanie wiedzy o historii Miasta i następnie przekazanie jej mieszkańcom poprzez publikację,
- prowadzenie prac badawczych piwnic staromiejskich mające na celu określenie stanu mykologiczno-wilgociowego, co będzie podstawą podjęcia działań zmierzających do poprawy stanu technicznego zabytkowych kamienic,
- prowadzenie spraw związanych z tworzeniem parków kulturowych,
- opracowania dotyczące stanu zachowania stanowisk archeologicznych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków,
- rozwijanie systemu informatycznego o zabytkach Warszawy w ramach projektu „Budowa oraz wdrożenie systemu obsługi ewidencji zabytków m. st. Warszawy”,
- badania geotechniczne kościoła pw. Św. Anny przy ul. Krakowskie Przedmieście w Warszawie,
- programy promujące ochronę dziedzictwa kulturowego poprzez szeroko pojętą społeczną opiekę nad zabytkami i edukację,
- prowadzenie interwencyjnych ratowniczych badań archeologicznych,
- utrzymanie rezultatów Projektu „Renowacja i adaptacja na cele kulturalne piwnic Staromiejskich Warszawy na obszarze wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO”,
- inwentaryzacja zabytkowych nagrobków Cmentarza Powązkowskiego w ramach realizacji projektu „Gromadzenie danych dotyczących Pomników Nagrobnych występujących na terenie wpisanego do rejestru zabytków Cmentarza Stare Powązki”,
- monitoring obiektów zagrożonych.

7.1.1.6. w zakresie kultury fizycznej i sportu

Do priorytetowych zadań realizowanych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w 2015 r. należeć będzie w szczególności:

- organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych,
- szkolenia i współzawodnictwo sportowe dzieci i młodzieży w różnych kategoriach wiekowych obejmujące również współzawodnictwo sportowe młodzieży szkolnej i akademickiej,

- podnoszenie sprawności fizycznej mieszkańców, obejmujące m.in. realizację programów, takich jak:
 - „Zima i Lato w Mieście,
 - „Senior – starszy sprawniejszy”,
 - „Od zabawy do sportu”,
 - „Aktywny Warszawiak”,
- realizacja programów unijnych w zakresie sportu i rekreacji,
- współdziałania Miasta Stołecznego Warszawy przy organizacji Meczu Finałowego i imprez towarzyszących w ramach rozgrywek Ligi Europy UEFA EUROPA LEAGUE FINAL 2015,
- sport i rekreacja osób niepełnosprawnych, a w szczególności organizacja imprez rekreacyjno-sportowych, szkolenie i współzawodnictwo sportowe oraz program „Niepełnosprawny – sprawniejszy”,
- prowadzenie działalności sportowo-rekreacyjnej przez ośrodki sportu i rekreacji,
- utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych, obejmujące m.in. realizację programu „Centra Sportowo-Szkoleniowe”.
- promocja m.st. Warszawy poprzez sport.

7.1.1.7. w zakresie opieki społecznej

W ramach zadań **z zakresu pomocy społecznej** realizowanych przy pomocy ośrodków pomocy społecznej w dzielnicach oraz Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie, placówek opiekuńczo-wychowawczych, domów pomocy społecznej, a także Zespołu Żłobków i innych jednostek **priorytetowa będzie realizacja celów** określonych w przyjętych i koordynowanych przez Biuro programach operacyjnych, **wynikających ze Społecznej Strategii Warszawy – Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych m. st. Warszawy**, a w szczególności:

1. Program „Rodzina”

1.1. Tworzenie przyjaznych warunków dla życia i rozwoju rodziny m. in. poprzez realizację *Programu Wspierania Rodziny m. st. Warszawy na lata 2013 – 2015*, w tym:

- otwarcie przestrzeni publicznej i rozbudowa infrastruktury społecznej zgodnie z potrzebami rodziny m.in. rozwijanie Warszawskich Klubów dla Rodzin, działania na rzecz rodzin wielodzietnych i podnoszenie kompetencji rodziny poprzez prowadzenie działań psychologiczno – pedagogicznych i specjalistycznego poradnictwa rodzinnego oraz podejmowanie działań profilaktycznych dotyczących opieki nad małym dzieckiem,

- zwiększanie liczby miejsc w żłobkach i rozwój różnorodnych form opieki nad dzieckiem do lat trzech – kluby dziecięce, opiekun dzienny,
- świadczenie zintegrowanej oferty usług w ramach lokalnego systemu wsparcia - realizacja programów z zakresu wsparcia osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym: organizacja specjalistycznego wsparcia dla osób i rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, asysta rodzinna, rozwijanie działań placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego oraz streetworkingu,
- organizacja szkoleń dla asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych w zakresie prowadzenia pracy z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- wzrost stanu zatrudnienia asystentów rodziny, także poprzez zlecanie zadań z zakresu wspierania rodziny organizacjom pozarządowym,
- utrzymanie w pełnym zakresie zasobu lokalowego Ośrodka Wsparcia – domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży przy ul. Chlubnej 9 A-D w Warszawie w celu umożliwienia realizacji zadań podmiotowi prowadzącemu – organizacji pozarządowej,
- prowadzenie działań na rzecz integracji cudzoziemców w Warszawie, w szczególności poprzez rozwijanie oferty poradnictwa.

1.2 Organizowanie kompleksowego systemu rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej poprzez realizację *Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej m. st. Warszawy na lata 2013 -2015*, w tym:

- systemowe i systematyczne pozyskiwanie nowych lokali na rodzinne formy pieczy zastępczej oraz zabezpieczenie środków finansowych na ich dostosowanie, wyposażenie i utrzymanie, zgodnie ze standardem,
- pozyskiwanie kandydatów i zwiększenie liczby szkoleń do pełnienia funkcji niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych w celu osiągnięcia na koniec 2015 roku liczby 26 rodzin zawodowych i 10 rodzinnych domów dziecka,
- zapewnienie środków na świadczenia fakultatywne dla rodzin zastępczych oraz na zatrudnienie i szkolenie po zakończeniu projektu POKL „Integracja dla samodzielności”) koordynatorów pieczy rodzinnej,
- utrzymanie zasobu instytucjonalnej pieczy zastępczej na poziomie zapewniającym bieżące funkcjonowanie zgodnie z realnymi potrzebami i warunkami rynkowymi,
- pozyskanie, wyposażenie i utrzymanie nie mniej niż 2 lokali na małe instytucjonalne formy pieczy zastępczej dla 14-osobowych grup dzieci, zgodnie z zapisami ustawy,

- zabezpieczenie świadczenia usług specjalistycznych dostosowanych do potrzeb przyjmowanych do pieczy dzieci (zatrudnienie specjalistów – terapeutów, psychiatrów lub zakup usług).

2. Warszawski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych

2.1. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin m. in. poprzez:

- w wspieranie w osiągnięciu samodzielności i niezależnego funkcjonowania udzielane w różnych formach warsztatów, poradnictwa, doradztwa oraz asysty, treningów i szkoleń,
- tworzenie i poprawa warunków właściwej obsługi osób z niepełnosprawnościami w zakresie orzecznictwa.

2.2 Zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnym w społeczności lokalnej poprzez m. in.:

- rozwój usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych,
- rozwój nowych form dziennych ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych treningowych i wspomaganych,
- znoszenie barier w dostępie do pełnego uczestnictwa w kulturalnym i społecznym życiu Miasta,
- wdrażanie nowoczesnych innowacyjnych technologii wzmacniających osoby niepełnosprawne w samodzielności i niezależności.

2.3 Zapewnienie wsparcia rodzicom dzieci niepełnosprawnych – od wczesnego wspomagania (interwencji) do późnej dorosłości – tworzenie kompleksowych rozwiązań systemowych.

3. Program „Warszawa Przyjazna Seniorom”

Realizacja Programu *Warszawa Przyjazna Seniorom* poprzez tworzenie warunków w środowisku lokalnym do godnego życia i budowania pozytywnego wizerunku seniora, w tym:

- podejmowanie działań promocyjnych i informacyjnych, promujących wizerunek osób starszych m.in. poprzez stworzenie centrum integracji seniorów oraz uwzględnianie w placówkach miejskich ofert dla seniorów,
- rozwój działań Warszawskiej i Dzielnicowych Rad Seniorów,
- opracowanie koncepcji „bilansu seniora” – identyfikacja potrzeb i oczekiwań stołecznej populacji seniorów,
- realizacja programów na rzecz zapobiegania wykluczeniu i izolacji oraz zwiększających aktywność osób starszych, poprzez: wspieranie organizacji kombatanckich, rozwój Uniwersytetów III Wieku, lokalnych klubów i ośrodków wsparcia dla seniorów oraz działań o charakterze samopomocowym, wspieranie

działań kształtujących i rozwijających więzi międzypokoleniowe, wspieranie programów szkoleń opiekunów osób starszych, w tym wolontariatu na rzecz osób starszych,

- sprostanie zwiększonemu zapotrzebowaniu na usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania z powodu starzenia się mieszkańców Warszawy oraz wdrażanie nowoczesnych technologii w tym zakresie (e-usługi),
- zapewnienie utrzymania zasobu instytucjonalnego domów pomocy społecznej zgodnie z ustawowymi standardami,
- zmniejszenie liczby oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej.

4. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ograniczenie występowania negatywnych zjawisk, będących następstwem nadużywania oraz uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych m. in. poprzez:

- działania profilaktyczne i edukacyjno – informacyjne skierowane do młodzieży, młodych dorosłych i osób podejmujących ryzykowane zachowania,
- kompleksowe zintegrowane oddziaływania edukacyjne (zajęcia pozaszkolne), profilaktyczne, opiekuńczo-wychowawcze, korekcyjne, specjalistyczne, socjalne i inne dla dzieci i młodzieży w wieku 6 -18 lat poprzez budowanie kolejnych Lokalnych Systemów Wsparcia,
- zapewnienie stałego dostępu do systemu informatycznego gromadzenia danych i ich jednolita analiza we wszystkich placówkach wsparcia dzieci i rodziny na terenie m.st. Warszawy,
- pomoc psychospołeczną i prawną w formie prowadzenia specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, i działań psychologiczno – pedagogicznych, publikacje w specjalistycznych czasopismach i innych mediach,
- zwiększenie dostępności i podniesienie standardu terapii poprzez zakup usług zdrowotnych oraz realizację programów psychoterapii uzależnień, uwzględniających specjalne potrzeby osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi (deficyty słuchu i wzroku),
- działania wspierające personel domów pomocy społecznej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych mieszkańców placówek.

5. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii

Ograniczenie używania narkotyków oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych m.in. poprzez:

- działania profilaktyczne i informacyjno – edukacyjne prowadzone w miejscach spotkań młodzieży, organizację czasu wolnego oraz działania interwencyjne i pomoc dla eksperymentujących,

- zwiększenie dostępności i podniesienie standardu terapii rehabilitacji poprzez zakup usług zdrowotnych i realizację programów psychoterapii uzależnień,
- ograniczenie ryzyka i redukcje szkód zdrowotnych, wspieranie programów leczenia substytucyjnego,
- wspieranie realizacji programów rehabilitacyjnych w hotelach i schroniskach dla osób uzależnionych i w mieszkaniach readaptacyjnych.

6. Miejski Program Przeciwdziałania Zakażeniom HIV i Działania na Rzecz Osób Żyjących z HIV/AIDS

Zmniejszenie liczby nowych zakażeń HIV oraz poprawa jakości życia osób żyjących z HIV/AIDS i ich bliskich m.in. poprzez:

- działania profilaktyczne i edukacyjno - informacyjne w środowiskach młodzieży, szczególnie akademickiej, przejawiającej skłonności do zachowań ryzykownych,
- wspieranie anonimowego testowania na obecność przeciwciał antyHIV,
- wsparcie psychologiczne i socjalne realizowane w mieszkaniach readaptacyjnych.

7. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy

Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz tworzenie spójnego, kompleksowego i profesjonalnego systemu skutecznej pomocy osobom, które doznają różnych form przemocy między innymi poprzez:

- prowadzenie interwencji i specjalistycznego poradnictwa dla osób doznających przemocy w rodzinie, w tym w szczególności kobiet i dzieci, a także programów korekcyjno-edukacyjnych dla stosujących przemoc,
- świadczenie przez jednostki pomocy społecznej osobom i rodzinom, doznającym przemocy kompleksowej pomocy psychospołecznej i prawnej w formie bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, pomocy terapeutycznej, pracy asystenta rodzinnego, aktywizacji zawodowej, coachingu i innych form wsparcia w środowisku lokalnym,
- zwiększenie dostępności i podniesienie standardu usług świadczonych przez ośrodki wsparcia i ośrodki interwencji kryzysowej oraz podnoszenie kompetencji członków grup roboczych i zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy,
- realizacja programów profilaktycznych, w tym w szczególności w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych oraz zwiększania kompetencji interpersonalnych i opiekuńczo-wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
- zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy w rodzinie, w szczególności kobietom i dzieciom poprzez prowadzenie interwencji i zabezpieczenia miejsc w placówkach stacjonarnych.

8. Realizacja zadań statutowych przez ośrodki pomocy społecznej w dzielnicach m. st. Warszawy

8.1. Podstawowym zadaniem jest przeciwdziałanie ubóstwu i zwiększenie pomocy dla najuboższych mieszkańców Warszawy poprzez m. in.

- zabezpieczenie wystarczających środków finansowych na zaspokojenie potrzeb dotyczących zasiłków stałych, okresowych i celowych oraz usług opiekuńczych, ze szczególnym uwzględnieniem dzielnic, w których problemy społeczne (pokoleniowe ubóstwo, bezrobocie) występują w dużym natężeniu,
- w dzielnicowych ośrodkach pomocy społecznej, które nie spełniają ustawowego wymogu zatrudnienia pracowników socjalnych mieszkańców należy rozważyć możliwość zabezpieczenia środków na zwiększenie zatrudnienia.

8.2. Analiza zadań ośrodków pomocy społecznej w kontekście przewidywanych zmian organizacji pomocy społecznej – rozpoczęcie wdrażania wybranej koncepcji modernizacji systemu pomocy społecznej w m.st. Warszawie.

Ponadto w ramach realizacji pozostałych zadań ustawowych systematycznie realizowane będą:

- różnorodne formy wsparcia dla osób bezdomnych – noclegownie, schroniska, ogrzewalnie, jadłodajnie, łaźnie, pralnie,
- działania związane z wychodzeniem z bezdomności – w tym mieszkania treningowe, streetworking, podnoszenie kompetencji zawodowych realizatorów zadania,
- rozwój nowych form pomocy – punkt pierwszego kontaktu, koordynowanie kierowania osób bezdomnych do placówek,
- realizacja świadczeń rodzinnych i świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego,
- działania pomocowe na rzecz repatriantów i uchodźców,
- szkolenia kadry kierowniczej warszawskich jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- kontynuacja obecnie realizowanych projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, których celem jest m. in. zwiększenie szans na rynku pracy osób bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo poprzez podniesienie ich umiejętności i kompetencji zawodowych oraz społecznych.

Przewiduje się także dalsze pozyskiwanie i efektywne wykorzystywanie środków unijnych na finansowanie projektów skierowanych do rozmaitych osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem/wykluczonych z powodu pochodzenia społecznego, wieku,

stanu zdrowia, uzależnienia, niepełnosprawności itp., w tym w 2015 r. rozpoczną się działania związane z wdrożeniem nowej perspektywy finansowej do roku 2020 w obszarze projektów społecznych i w zakresie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Celem realizacji projektów powinna być wymierna poprawa ich sytuacji życiowej, zwiększenie szans na samodzielność i niezależność od pomocy społecznej. Będą podejmowane działania na rzecz zwiększania efektywności w zarządzaniu realizowanymi przez Biuro projektami społecznymi oraz w zakresie ich monitoringu i ewaluacji.

7.1.1.8. w zakresie ochrony zdrowia

Priorytetowe zadania w tym zakresie, zaplanowane na rok 2015 i spójne ze Strategią Rozwoju m.st. Warszawy do 2020 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2020 i Warszawskim Programem Profilaktyki i Promocji Zdrowia na lata 2012-2016, realizowane przez zakłady opieki zdrowotnej i przez organizacje pozarządowe, stanowią adresowane do mieszkańców m.st. Warszawy programy, w tym w szczególności:

Programy dla dzieci i młodzieży

- program zdrowotny w zakresie profilaktyki i korekcji wad postawy dla uczniów klas IV szkół podstawowych na terenie m.st. Warszawy,
- program profilaktyki zdrowotnej w zakresie poprawy stanu zdrowia jamy ustnej dla uczniów klas II szkół podstawowych m.st. Warszawy,
- program badań przesiewowych słuchu dla uczniów klas I i VI szkół podstawowych na terenie m.st. Warszawy,
- program profilaktyczny wczesnego wykrywania wad wzroku i zezów dla uczniów klas II szkół podstawowych na terenie m.st. Warszawy,
- program promocji zdrowia „Zdrowy uczeń”,
- program zdrowotny pn.: „Ocena sprawności i wydolności fizycznej oraz predyspozycji do uprawiania dyscyplin sportowych przez dzieci i młodzież zamieszkałą w m.st. Warszawie”,
- program zdrowotny „Ocena ryzyka występowania choroby nadciśnieniowej u młodzieży szkolnej pomiędzy 18 a 19 rokiem życia”,
- program zdrowotny pn. „Zdrowie, Mama i Ja – etap II, tj. profilaktyka zakażeń pneumokokowych wśród dzieci w wieku od 24 do 36 miesiąca życia, zamieszkałych na terenie m.st. Warszawy”.

Program skierowany do przyszłych rodziców - Program edukacji przedporodowej „Szkola rodzenia”.

Programy skierowane do osób starszych

- program szczepień ochronnych przeciwko grypie populacji z grupy szczególnego ryzyka (osób od 65 roku życia),
- program opieki zdrowotnej nad kombatanami,
- program szczepień ochronnych przeciwko grypie dla osób bezdomnych przebywających w noclegowniach i schroniskach na terenie m.st. Warszawy,
- program szczepień ochronnych przeciwko grypie dla osób przebywających w zakładach opiekuńczo – leczniczych (ZOL), dla których m.st. Warszawa jest podmiotem tworzącym.

Programy skierowane do wszystkich grup wiekowych

- współpraca z organizacjami pozarządowymi dotycząca realizacji zadania publicznego w zakresie ochrony i promocji zdrowia na rzecz mieszkańców m.st. Warszawy poprzez wsparcie działań dotyczących opieki nad pacjentami przewlekle chorymi,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi dotycząca realizacji zadania z zakresu ochrony zdrowia dla mieszkańców m.st. Warszawy poprzez wsparcie programów edukacji i promocji zdrowia oraz działań rehabilitacyjnych.

7.1.1.9. w zakresie obsługi długu i wpłaty do budżetu państwa

Podstawową pozycję w tym zakresie stanowić będą:

- wydatki na obsługę długu m.st. Warszawy, na które składają się:
 - wydatki z tytułu spłaty odsetek od kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji na rynku krajowym,
 - wydatki na prowizje i opłaty bankowe z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji,
 - wydatki z tytułu przypadających w 2015 r. potencjalnych spłat rat kapitałowych i odsetek z tytułu udzielonych przez Miasto poręczeń. Dotyczy to głównie kredytów zaciągniętych w poprzednich latach przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których Miasto jest podmiotem tworzącym, z przeznaczeniem na ich restrukturyzację,
- wpłata do budżetu państwa na zwiększenie części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin i powiatów.

7.1.2. Założenia dotyczące wydatków dzielnic

W sferze oświaty i wychowania (dział 801) i edukacyjnej opieki wychowawczej (dział 854) **zakłada się ustalanie środków finansowych przeznaczonych do**

dyspozycji dzielnic w tym obszarze w oparciu o jednolity w skali Miasta standard wydatków bieżących w przeliczeniu na jedno dziecko/ucznia uczęszczającego do placówek oświatowo-wychowawczych ustalony na podstawie liczby uczniów przeliczeniowych.

W zakresie pozostałych wydatków bieżących zakłada się kontynuację polityki budżetowej polegającej na stopniowym – w zależności od możliwości dochodowych m.st. Warszawy - wyrównywaniu dysproporcji rozwojowych między dzielnicami biorąc pod uwagę wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Priorytety w zakresie wydatków oraz wewnętrzną strukturę załączników dzielnicowych na 2015 r. wyznaczą – podobnie jak w poprzednich latach - Zarządy dzielnic.

7.2. Założenia dotyczące wydatków majątkowych

Zakładane nakłady inwestycyjne na lata 2014-2022 wynikające z Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy po korektach tego dokumentu w czerwcu br. zwiększyły się do łącznej kwoty 18,5 mld zł, z tego na 2015 środki na wydatki majątkowe wynoszą 1,6 mld zł.

W 2015 r. oraz w latach w następnych w pierwszej kolejności będą zabezpieczane środki finansowe na realizację przedsięwzięć kontynuowanych oraz na inwestycje, dla których już wykonano prace przygotowawcze. Wprowadzanie do planów inwestycyjnych nowych przedsięwzięć dotyczyć będzie tytułów najbardziej uzasadnionych, w tym projektów, na które możliwe jest uzyskanie dofinansowania z budżetu Unii Europejskiej, w ramach nowej perspektywy 2014-2020.

Podobnie, jak to miało miejsce w poprzednich latach, na poziom inwestowania w infrastrukturę techniczną Miasta będą miały wpływ wydatki inwestycyjne zaplanowane przez spółki miejskie, które z własnych środków realizują zamierzenia inwestycyjne z zakresu: transportu miejskiego, rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz oczyszczania Miasta.

Założenia dotyczące wydatków majątkowych zaprezentowane zostały w układzie sfer i obejmują łącznie inwestycje ogólnomiejskie i dzielnicowe.

Zakłada się, że **w ramach inwestycji ogólnomiejskich i dzielnicowych** realizowane będą zadania w następujących obszarach:

7.2.1. w zakresie transportu i komunikacji

Realizacja głównych przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu drogownictwa i komunikacji wynika ze Strategii Zrównoważonego Rozwoju Systemu Transportowego Warszawy do 2015 roku i na lata następne. Priorytetowymi zadaniami, podobnie jak

w latach ubiegłych, będzie rozbudowa i usprawnienie układu drogowego, rozwój infrastruktury transportu publicznego oraz systemu parkowania „Parkuj i Jedź”.

W zakresie rozbudowy i modernizacji układu drogowego zakłada się finansowanie zadań, obejmujących m.in. modernizację ciągu ulic Marsa - Żołnierska odc. węzeł Marsa - granica miasta, budowę Trasy Świętokrzyskiej na odc. od ul. Wybrzeże Szczecińskie do ul. Zabranieckiej, budowę kolejnego odcinka ul. Nowolazurowej (od ul. ks. Juliana Chrościckiego do ul. Połczyńskiej), budowę ul. Wołoskiej na odc. ul. Rostafińskich - ul. Cybernetyki, rozbudowę ciągu ulic Zwoleńskiej i Żegańskiej na odcinku od ul. Pożaryskiego do ul. Mrówczej w Dzielnicy Wawer z przeprowadzeniem ruchu pod linią kolejową relacji Warszawa-Lublin i dwoma jezdniami ul. Patriotów, rozbudowę ul. Łodygowej na odc. ul. Radzymińska - granica miasta, rozpoczęcie budowy ul. Czerniakowskiej - bis oraz rozbudowę ul. Wybrzeże Helskie wraz z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym. .

Ponadto, planuje się podjęcie prac związanych z realizacją przedsięwzięć powiązanych z Południową Obwodnicą Warszawy S2, w tym przebudową ul. Marynarskiej na odc. ul. Taśmowa - ul. Rzymowskiego, ul. Płaskowickiej na odc. ul. Dereniowa - ul. Rosoła oraz budowę ul. Gandhi na odc. ul. Pileckiego - ul. Płaskowickiej.

Mając na uwadze potrzebę poprawy systemu komunikacji samochodowej po praskiej stronie Warszawy zakłada się rozpoczęcie realizacji Obwodnicy Śródmiejskiej na odc. od Ronda Wiatraczna do ul. Radzymińskiej. Natomiast, w celu skomunikowania Dzielnicy Wilanów i Ursynów przewiduje się rozpoczęcie prac związanych z budową ul. Nowokabackiej.

Szeroki program w zakresie dróg o znaczeniu lokalnym, służących miejscowym potrzebom komunikacyjnym będzie realizowany przez dzielnice m.st. Warszawy. Środki finansowe zostaną zaplanowane m.in. na budowę ul. Piastów Śląskich na odc. ul. Osmańczyka - ul. Waldorffa (na terenie Fortu Bema) w Dzielnicy Bemowo, przebudowę ul. Włodarzewskiej na odc. od ul. Grójeckiej do ul. Usypiskowej wraz z odwodnieniem w Dzielnicy Ochota, modernizację ul. Rosoła (etap I Ciszewskiego - Płaskowickiej, etap II Płaskowickiej - Jeżewskiego, etap III Jeżewskiego- Rosnowskiego), modernizację ul. Pileckiego na odc. ul. Roentgena - ul. Płaskowickiej w Dzielnicy Ursynów, budowę ul. Zdrowej na odc. Wilanowska - droga L4 w Dzielnicy Wilanów oraz budowę ul. Tynkarskiej (odc. ul. Solipska - ul. Chrobrego) w Dzielnicy Włochy.

W obszarze transportu publicznego w 2015 roku podstawowe działania będą się koncentrować na kontynuacji prac przygotowawczych do budowy odcinków zachodniego i wschodnio – północnego II linii metra oraz budowie układu drogowego ul. Światowida i Projektowanej, powiązanej z realizacją przez Tramwaje Warszawskie linii tramwajowej na Tarchomin. Ponadto, zostaną zaplanowane wydatki na przebudowę infrastruktury Stacji Techniczno – Postojowej Kabaty w związku ze zwiększeniem taboru do obsługi II linii

metra (w tym budowę hali postojowej) oraz budowę parkingów strategicznych "Parkuj i Jedź" (P+R).

W celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców zakłada się finansowanie przedsięwzięć związanych z budową sygnalizacji świetlnych, budową i przebudową oświetlenia ulic.

7.2.2. w zakresie ładu przestrzennego i gospodarki nieruchomościami

W 2015 r. i w latach następnych kontynuowane będą zadania wynikające z Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem m.st. Warszawy na lata 2013-2017, w części dotyczącej komunalnego budownictwa mieszkaniowego. W ramach tego programu środki finansowe zostaną przeznaczone na kontynuację programu budowy mieszkań komunalnych realizowanego przez dzielnice m.st. Warszawy. W 2015 roku zakłada się zakończenie budowy budynków komunalno - socjalnych przy ul. Jagiellońskiej w Dzielnicy Praga Północ oraz kontynuację budowy zespołu budynków mieszkalnych - komunalnych - II etap w Dzielnicy Wesoła. Ponadto, prowadzone będą prace modernizacyjne, które poprawią stan istniejącego komunalnego zasobu mieszkaniowego (Dzielnica Wola).

Ważnym kierunkiem działań w tym obszarze będzie rewitalizacja obszaru Pragi. W 2015 roku środki finansowe zostaną przeznaczone m.in. na rewitalizację budynków zabytkowych przy ul. Markowskiej 16 na terenie Dzielnicy Praga Północ.

Na poziomie inwestycji ogólnomiejskich zakłada się finansowanie prac modernizacyjnych w obiekcie Pałacu Kultury i Nauki (dostosowanie Sali Kongresowej do wymogów ppoż.). Kontynuowane będą także działania mające na celu tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju sektora kreatywnego w Warszawie poprzez udostępnienie odpowiedniej infrastruktury technicznej i instytucjonalnej, wspierającej przedsiębiorstwa tego sektora gospodarki (Centrum Kreatywności Targowa).

7.2.3. w zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska

W 2015 r. będą kontynuowane prace związane z modernizacją i przebudową lewobrzeżnego bulwaru Wisły na odcinku od Mostu Świętokrzyskiego do ulicy Bolesć. Zakłada się także przeznaczenie środków finansowych na wykonanie prac przygotowawczych inwestycji modernizacyjnych w Miejskim Ogrodzie Zoologicznym. Ponadto, przewiduje się kontynuację działań mających na celu dalszy rozwój terenów zielonych (modernizacja parku im. J. Polińskiego zlokalizowanego w rejonie ulic: Szaserów, Garwolińskiej i Kobielskiej w Dzielnicy Praga Południe).

7.2.4. w zakresie edukacji

W 2015 roku i w latach następnych będą kontynuowane działania zmierzające do zapewnienia nowoczesnej bazy edukacyjnej. Planowane przedsięwzięcia będą polegały na budowie nowych obiektów oświatowych w najintensywniej rozwijających się dzielnicach Warszawy, w których występują największe potrzeby dotyczące miejsc w przedszkolach i szkołach. Wydatki zostaną zaplanowane na budowę szkół podstawowych m.in. przy ul. Zachodzącego Słońca w Dzielnicy Bemowo, przy ul. Głębockiej w Dzielnicy Białołęka, przy ul. św. Urszuli Ledóchowskiej w Dzielnicy Wilanów. Zakłada się również kontynuowanie zamierzeń związanych z rozwojem obiektów przedszkolnych poprzez budowę placówek, m.in. przy ul. Ceramicznej, ul. Głębockiej, ul. Jesiennych Liści w Dzielnicy Białołęka, ul. Samogłoski 9 w Dzielnicy Bielany, ul. Walerego Sławka w Parku Achera w Dzielnicy Ursus, w os. Stara Miłosna w Dzielnicy Wesoła.

Planuje się również uzupełnianie bazy sportowej szkół poprzez budowę sal gimnastycznych.

Na poziomie ogólnomiejskim środki finansowe zostaną przewidziane na modernizację budynku Zespołu Szkół Specjalnych nr 99 ul. Różana 22/24.

7.2.5. w zakresie ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Celem planowanych w 2015 r. działań inwestycyjnych jest sukcesywne podnoszenie standardu usług świadczonych przez podległe Miastu placówki opieki zdrowotnej. W ramach dotacji inwestycyjnych zakłada się kontynuację przebudowy, rozbudowy i modernizacji szpitali (Szpital Św. Rodziny, Warszawski Szpital dla Dzieci, Szpital Grochowski, Szpital Czerniakowski, Szpital Praski, Szpital Wolski).

W zakresie pomocy społecznej kontynuowane będą działania mające na celu przede wszystkim dostosowanie domów pomocy społecznej do obowiązujących standardów i przepisów przeciwpożarowych. Zakłada się również kontynuację programu budowy żłobków i modernizacji istniejących obiektów w celu ich dostosowania do istniejących wymagań. Kontynuowane będzie także przedsięwzięcie polegające na adaptacji lokali i obiektów na nowe żłobki. Ponadto, zakłada się przeznaczenie dodatkowych środków finansowych na dalszy rozwój sieci żłobków.

7.2.6. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego

W 2015 r. będą kontynuowane działania związane z modernizacją obiektów teatralnych. Ponadto, zakłada się przeznaczenie środków finansowych m.in. na I etap modernizacji obiektów Muzeum Warszawy przy Rynku Starego Miasta oraz na modernizację zabytkowych obiektów przy ul. Grochowskiej na potrzeby Orkiestry Sinfonia Varsovia.

7.2.7. w zakresie rekreacji i sportu

Zakłada się kontynuację działań związanych z rozwojem infrastruktury w tym obszarze poprzez realizację inwestycji w ramach programu „Przyjazna przestrzeń rekreacyjna dla mieszkańców” na poziomie ogólnomiejskim. Ponadto, w 2015 roku przewiduje się przeznaczenie środków finansowych na inwestycje realizowane przez dzielnice, m.in. na budowę basenu i sali gimnastycznej przy ul. Niegocińskiej w Dzielnicy Mokotów oraz budowę zespołu obiektów sportowych w Miedzeszynie.

8. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE WYNIKU BUDŻETOWEGO I POZIOMU ZADŁUŻENIA MIASTA

Zakłada się, że deficyt budżetowy na koniec 2015 r. będzie niższy od planowanego na 2014 r. Planuje się obniżenie udziału deficytu w relacji do dochodów budżetowych.

Przewiduje się, że głównymi źródłami sfinansowania zakładanego deficytu budżetowego będą własne środki budżetowe z rozliczeń z lat poprzednich i środki zwrotne pochodzące głównie z międzynarodowych instytucji finansowych.

Zakłada się ukształtowanie zadłużenia Miasta na koniec 2015 r. w ujęciu nominalnym na poziomie porównywalnym z planowanym stanem długu na koniec 2014 r. Wskaźnik zadłużenia w relacji do dochodów będzie również zbliżony do planowanego na 2014 r.

